دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی

۹۰

دوشنبه ۱۸ خرداد ماه ۱۳۹۴
۲۰ شعبان ۱۴۳۶
۸ ژوئن ۲۰۱۵
شماره ۳۵۰۰
۸ صفحه

سرمقاله

صنایع دستی و صنعت گردشگری

هادی رفیعی*

صنایع دستی را می‌توان مجموعه‌ای از هنر و صنعت دانست که در آن تلفیق مواد اولیه عمدتاً بومی به همراه ذوق هنری صنعت گر و به کمک دست و ابزار دستی، منجر به تولید کالایی می‌شود که نه تنها از جنبه اقتصادی و فرهنگی حائز اهمیت است بلکه نمادی از فرهنگ و تاریخ یک منطقه می‌باشد. نیاز به سرمایه پایین برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای صنایع دستی به همراه قابلیت اشتغال زایی آن بخصوص در مناطق روستایی و بی نیازی به تخصص و مهارت‌های فنی و حرفه‌ای بالا از جمله ویژگی‌های بارز صنایع دستی است که امکان توسعه آن را در مناطق مختلف فراهم می کند...

...ادامه در صفحه۴

یادداشت

صنایع محور غرب مشهد و چند پرسش از راه و شهرسازی!

امیر شهلا*

خیلی‌ها شاید باورشان نشود، صنایعی که بعضا ۳۰-۴۰سال قبل، با زحمت و مرارت بسیار در محور غرب مشهد (از بیمارستان رضوی تا بعد از سه‌راهی فردوسی) مستقر شدند، حالا یکی یکی کرکره‌هایشان را پایین می کشند، تابلوی «تعطیل شد»، بر سر درب واحد صنعتی‌شان نصب می کنند و مِلکشان را به یکی از نمایندگی‌های خودروی چینی یا ماشین‌آلات صنعتی چینی اجاره می‌دهند. فعلا شرکت‌های بزرگی مثل «آدنیس»، «لعاب توس»، «رادفرمان»، «آرلوکس» و «لوله و پروفیل توس خراسان» تعطیل کرده‌اند...

...ادامه در صفحه ۲

«دنیای اقتصاد» از وضعیت صنایع دستی خراسان رضوی گزارش می‌دهد؛

غبار فراموشی بر بازار صنایع دستی

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- باز هم ۱۸ خرداد دیگری فرا رسید و روز جهانی «صنایع دستی» بهانه‌ای دستمان داد تا بار دیگر از حال بد بازار صنایع دستی سخن بگوییم؛ از سردی بازاری که روزی داغ بود و حالا اما شاید «مرگ تدریجی» خود را به نظاره نشسته است؛ بازاری که چند سالی است روی خوش به خود ندیده و به اذعان برخی صاحب‌نظران به حیاط خلوت چشم‌بادامی‌ها تبدیل شده است.

گران بودن مواد اولیه، نبود تبلیغات مناسب برای محصولات صنایع دستی، نبود صنعت گردشگری قوی، ورود محصولات رنگارنگ خارجی از جمله محصولات چینی و ...

در صفحه۴و۵

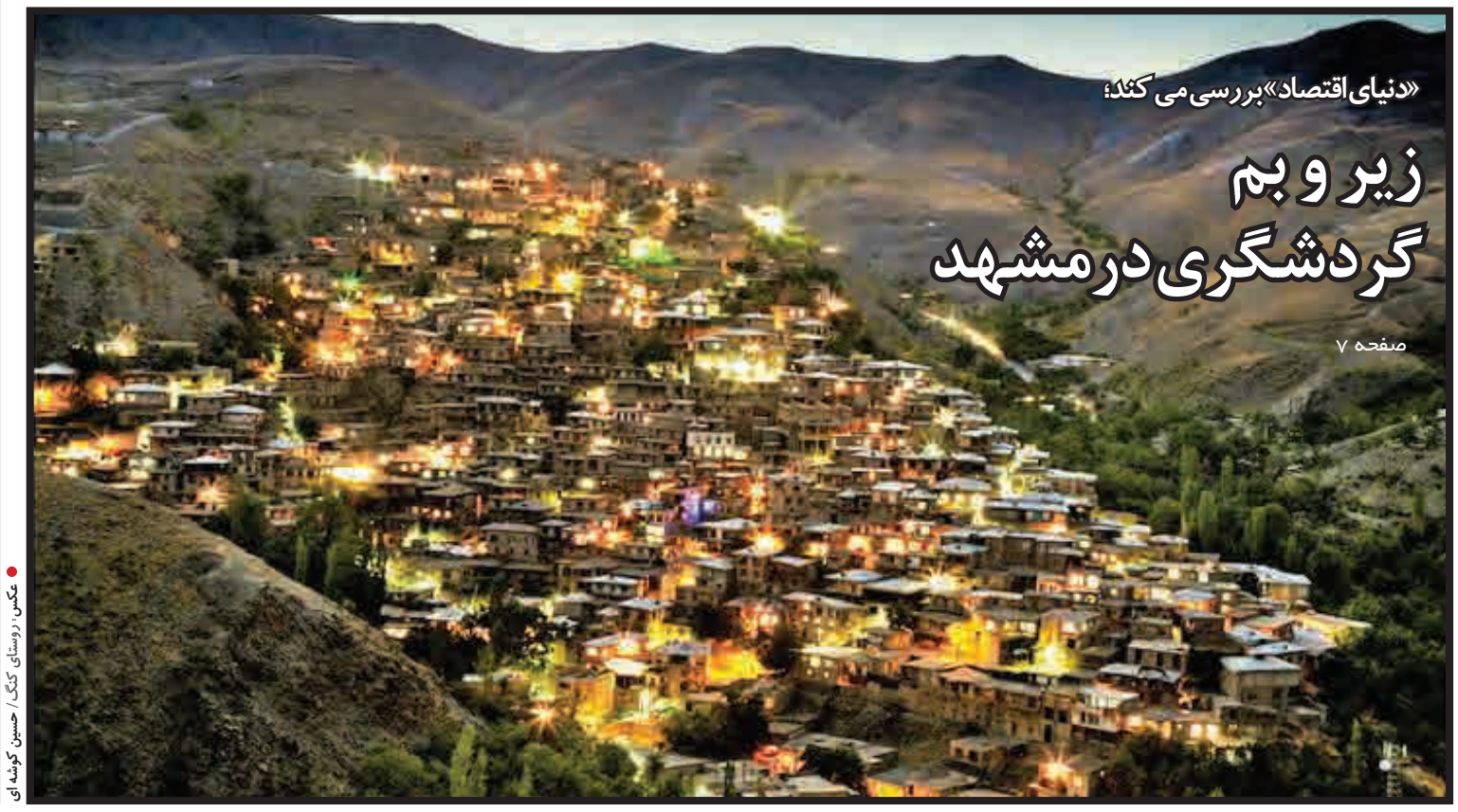

عکس: روستای کنگ/ حسین کوشه ای

■ در گفت‌وگو با ناصر آملی مقدم، سردبیر اسبق روزنامه خراسان مطرح شد:

کار مطبوعات؛ گزیده سخن گفتن است

صفحه ۳

■ در نخستین همایش «توسعه و جذب سرمایه گذار» مطرح شد؛

سیاست صبر و انتظار سرمایه‌گذاران

صفحه ۲

■ گلایه صاحبان صنایع محور غرب مشهد؛

بلاتکلیفی محور غرب

صفحه ۸

■ در شاندیز برگزار شد:

کنسرت بی‌حاشیه سالار عقیلی در غیاب همسر

صفحه ۶

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران

به مناسبت سیزدهمین سالگرد انتشار

آبونمان گروهی روزنامه دنیای اقتصاد
در شهرک صنعتی توس با قیمت ویژه

مدت اشتراک	قیمت اشتراک	قیمت ویژه
۱ ساله	~~۲,۹۰۰,۰۰۰ ریال~~	۱,۹۰۰,۰۰۰ ریال
۶ ماهه	~~۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال~~	۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

آدرس: شهرک صنعتی توس - ساختمان فناوری غذایی و بیوتکنولوژی شرق کشور - دفتر ۱۰۷/۱
تلفن: ۰۹۱۵۲۱۰۷۷۷۳ - ۰۵۱۳۵۴۲۴۴۸۱ ثابت بیرجندی

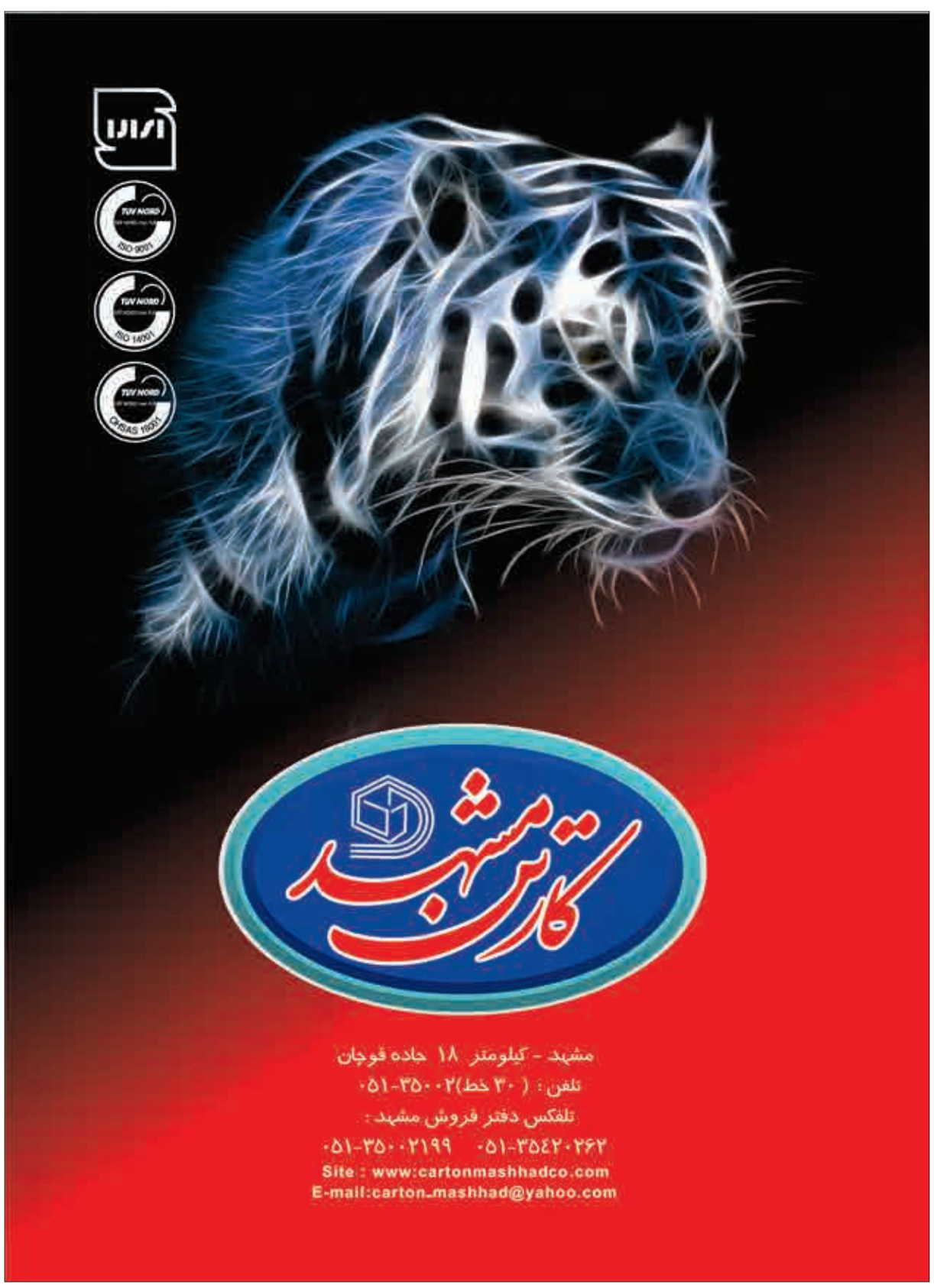

شهرت و درآمد اتفاقی نیست!
با گروه وب مارکتینگ بین الملل
بیش تر از گذشته دیده شوید

گروه وب مارکتینگ بین الملل
International Web Marketing Group

www.iwmGroup.ir
مشهد، بلوار فردوسی، حد فاصل خیابان مهدی و ثمانه، ساختمان شماره ۲۰۱
۰۵۱-۳۷۶۳۲۸۱۲

خدمات این گروه شامل:
ایمیل مارکتینگ | وب مارکتینگ | موبایل مارکتینگ
SEO | طراحی سایت | مشاوره برندینگ و ... می باشد

یادداشت

صنایع محور غرب مشهد و چند پرسش از راه و شهرسازی!

ادامه از صفحه اول ...

و اگر کسی به دادِ دلِ صنایعِ محور غرب نرسد، در هفته‌ها و روزهای آتی، بر این تعداد افزوده خواهدشد.

حکایت «صنایع محور غرب مشهد»، حکایتی درس‌آموز و عبرت‌انگیز است! درس‌آموز برای آن‌ها که سودای تولید در این شهر دارند و عبرت انگیز برای نسلی که باید کلید صنعت و اشتغال را از پدران تحویل بگیرد و راه اجدادش را ادامه دهد. تاسف بار آن که، کاری کرده‌ایم که هر دو گروه فوق، عطای تولید را به لقایش ببخشند و سری را که دردی ندارد، دستمال نبندند!

سابقه استقرار صنایع در محور غرب مشهد، به ۵۰سال پیش بازمی‌گردد. منطقه‌ای که شهرداری گواهی کرده بود خارج از محدوده شهر است و اداره کشاورزی تایید می‌کرد شوره‌زار و لم‌یزرع است. آن روزها تولیدکنندگانی که به توصیه و مجوز اداره صنعت، این محل را برای راه‌اندازی کارخانه‌شان انتخاب کرده بودند، با هزینه شخصی خود، آب و برق و گاز و تلفن را به واحد صنعتی‌شان کشیدند، راه دسترسی ساختند و هزینه گشت‌زنی پاسبان نظمیه را از جیب پرداختند تا آرام آرام، محور غرب، شکل و شمایل صنعتی به خود بگیرد و از رکود و جمود خارج شود.

با توسعه خطیِ شهر، طولی نکشید که محور غرب در داخل حریم مشهد قرار گرفت و شهرداری مدعی این واحدهای صنعتی شد و از آن جا که صنعت در این مملکت، به مثابه گاو شیردهی است که هرکسی تا جایی که توانست باید از آن بهره‌مند شود، هروقت با کمبود پول و اعتبار مواجه شدند، آمدند تا کسری‌شان را از جیب صاحب صنعت و تولیدکننده این محور تامین نمایند. جالب این بود که در طرح جامع شهر مشهد، کاربری محور غرب که مشتمل بر ۲۸۰۰واحد صنعتی و صنفی بزرگ و کوچک است و بیش از ۵۰ هزار فرصت شغلی مستقیم را در دل خود به وجود آورده، تماما مسکونی، سیاحتی و فضای سبز دیده شده بود و هیچ حقی، حتی برای صنایعی که حداقل چهاردهه از استقرارشان در این منطقه می‌گذشت، قائل نشده بودند!

محور غربی‌ها اما آرام ننشستند و با انتخاب هیات امنای خود، به دنبال احقاق حقوق تضییع شده‌شان راه افتادند. در اردیبهشت ۱۳۹۱، تلاش‌ها به نتیجه نشست و هیات دولت، در مصوبات سفر استانی‌اش، صراحتا به «رفع ممنوعیت تداوم فعالیت‌های واحدهای صنعتی این منطقه» ورود پیدا کرد. متعاقب آن، معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری، با برگزاری جلساتی با حضور کلیه مدیران کل مرتبط با این محور، دستورالعمل اجرایی نحوه تحقق مصوبه دولت را تهیه کرد. در همه این مراحل، تاکید بر آلاینده نبودن صنایع مستقر در محور غرب، فصل مشترک نمایندگان دستگاه‌های دولتی و امنای صنعتگران بود.

حتی پرونده چند واحد، مجددا به محیط‌زیست عودت شد تا صریحا در خصوص میزان و نحوه آلایندگی‌شان اعلام نظر شود. نتیجه همه این تلاش‌ها، لیست ۴۲واحدی شد که شسته رُفته و کاملا بدون اشکال، آماده طرح در کمیسیون ماده پنج و تغییر کاربری، از کشاورزی به صنعتی بود.

رشیدیان، استاندار خراسان رضوی سال قبل، در میهمانی افطاری هیات امنای محور غرب، از معاون عمرانی‌اش خواسته بود تا پیش از عید سعید فطر، مشکل صنایع مستقر در محور غرب مشهد حل شود. رمضان۱۳۹۴ هم از راه رسید و معاون عمرانی استاندار هم تغییر کرد، اما هنوز محور غربی‌ها به حق و حقوقشان نرسیده‌اند!

اراده‌ای قوی و ناشناس، پشت پرده وجود دارد که به رغم موافقت استانداری، سازمان صنعت، معدن، تجارت، محیط‌زیست و... اجازه طرح این پرونده قطور در کمیسیون ماده پنج را، که مدیرکل راه و شهرسازی دبیر آن است، نمی‌دهد. راه و شهرسازی پاسخ نمی‌دهد چرا از اجرای مصوبه هیات دولت طفره می‌رود؟ پاسخ نمی‌دهد به رغم نظر مساعد نماینده عالی دولت در استان و تایید همه دستگاه‌های ذیربط، آیا با این تغییر کاربری موافق است یا مخالف؟ و اگر مخالف است، دلیل این مخالفت چیست؟ پاسخ نمی‌دهد چرا از اجرای مصوبه کمیسیون پنج نفره حمایت از سرمایه‌گذاری دادگستری خراسان استنکاف می‌کند؟ پاسخ نمی‌دهد چرا نتیجه چندصد نفر ساعت کار کارشناسی کمیته راهبردی طرح ساماندهی فضا و فعالیت در محور غرب را نمی‌پذیرد و از طرح لیست ۴۲ واحدی در کمیسیون ماده پنج جلوگیری می‌کند؟ پاسخ نمی‌دهد طرح جامع و تفصیلی مشهد، چگونه نوشته شده، بدون این که شرایط موجود و وضعیت حال حاضر شهر در آن دیده شود؟ و در شرایط عادی، آیا ممکن است طرحی تنظیم شود که در نگارشش، چندصد هکتار اراضیِ زیرِ بار، با ۲۸۰۰واحد صنفی و صنعتیِ مستقر در آن دیده نشود؟

پاسخ به این پرسش‌ها، علاوه بر روشن کردن نیت مخالفان، وضعیت معلق و نامعلوم صنایع محور غرب را، لااقل برای خودشان، معلوم می‌کند و هیات امنای این محور می‌تواند بازی بعدی‌اش را براساس موضع اداره کل راه و شهرسازی تنظیم نماید.

به هر حال جلوگیری از اجرای مصوبات هیات دولت و کارگروه‌های پایین دستی آن و عدم پاسخگویی شفاف و به موقع به صنعتگرانی که برای تحقق «اقتصاد مقاومتی» مد نظر رهبری و قطع وابستگی کشور به واردات کالاهای خارجی، مشغول جهد و تلاش هستند، اقدام مایوس‌کننده‌ای است که این روزها در حال اتفاق افتادن است و تلخ کامی اهالی تولید را در پی‌آورده است.

در دولتی که با شعار خارج کردن کشور از رکود و تورم و رونق بخشی به اقتصاد و صنعت روی کار آمده، انتظار است یک بار برای همیشه، این پرونده کهنه و ملال‌آور بسته شود و در عمل، فرشِ قرمزِ حمایت و پشتیبانی از تولید ایرانی را جلوی پای تولیدکننده ایرانی بگسترند. به امید آن روز.

*دکترای طراحی فضای کسب و کار

در نخستین همایش «توسعه و جذب سرمایه‌گذار» مطرح شد؛

سیاست صبر و انتظار سرمایه‌گذاران

عکس: ایسنا/ محسن اسماعیل زاده

معاون وزیر اقتصاد: نیازمند ایجاد مکانیسم ویژه‌ای برای حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی هستیم

دنیای اقتصاد، رها- خراسان رضوی پتانسیل‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری بسیاری در حوزه‌های مختلف صنعت، معدن، کشاورزی، گردشگری، خدماتی، درمانی و ... دارد و همین امر بهانه‌ای شد برای برگزاری نخستین همایش «توسعه و جذب سرمایه‌گذار» در مشهد؛ همایشی که قرار بود وزیر اقتصاد مهمان ویژه آن باشد اما معاون خود و رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی کشور را راهی این همایش کرد.

در این همایش از مسیر ناهموار فعلی برای فعالیت بخش خصوصی سخن به میان آمد و بر همدلی و همزبانی فعالان اقتصادی تأکید شد؛ گلایه از بانک مرکزی، تأمین امنیت سرمایه‌گذاران داخلی همانند سرمایه‌گذاران خارجی، لزوم برنامه‌ریزی برای برگزاری همایش سرمایه‌گذاری در ابعاد بین‌المللی، ضرورت تعیین نقشه راه اقتصادی در استان‌ها، بی‌پناهی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در رقابتی نابرابر، لزوم ائتلاف‌سازی و همکاری مفید دولت و بخش خصوصی و ... از مهم‌ترین مسائل مطرح شده در این همایش بود.

ضرورت ایجاد مکانیسم حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران یکی از سخنرانان این همایش بود که بر لزوم برنامه‌ریزی برای برگزاری چنین همایشی در مقیاس بین‌المللی تأکید کرد و گفت: تعیین یک نقشه راه اقتصادی در استان‌ها ضروری است زیرا نیازهای استان‌ها از نظر سرمایه‌گذاری و تأمین منابع مالی مشخص است اما در بسیاری از استان‌ها این منابع از راه‌های درستی تأمین نمی‌شود و توزیع صحیح منابع مالی در بخش‌های مختلف سرمایه‌گذاری مطلب مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

محمد خزاعی با تأکید بر اینکه سرمایه‌گذاران داخلی نیز نیازمند حفاظت و حمایت هستند، اظهار کرد: سرمایه‌گذار نیازمند امنیت روانی، فکری، مالی و ... است؛ اگر سرمایه‌گذار داخلی موفق نباشد، سرمایه‌گذار خارجی نیز ناموفق خواهد بود؛ وضعیت سرمایه‌گذار داخلی چراغ راه خوبی برای حضور یا عدم حضور سرمایه‌گذار خارجی است.

معاون وزیر اقتصاد با بیان اینکه نیازمند ایجاد مکانیسم ویژه‌ای برای حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی هستیم، عنوان کرد: اطراف کشور را ناآرامی فرا گرفته و ایران مانند یک جزیره ثبات در میان این ناآرامی‌ها قرار گرفته است و در چنین شرایطی رهبر معظم انقلاب بر اقتصاد مقاومتی تأکید می‌کنند و دلیل این امر این است که اساسا کشوری می‌تواند موفق شود که در حوزه اقتصاد متکی به منابع خود باشد.

خزاعی با اشاره به اینکه در حال حاضر جنگ دشمن با ما یک جنگ اقتصادی است، خاطرنشان کرد: جنگ اقتصادی شوخی نیست؛ دشمن دریافته است که تحریم اقتصادی و فشار آوردن از کانال اقتصاد روش خوبی است؛ اگرچه آنطور که می‌خواستند موفق نشدند اما دست‌بردار نیستند و ضعف تولید، کشاندن کشور به سمت استقراض، بستن راه‌های مواصلاتی و ... از اهداف این جنگ اقتصادی است.

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری کشور، اقتصاد مقاومتی را راهکار مقابله با جنگ اقتصادی دانست و گفت: باید وضعیتی فراهم شود که سرمایه‌گذار اقدامات خود را در جهت توسعه اقتصادی به منزله جهاد در این جنگ اقتصادی بداند. وی با بیان اینکه نرخ رشد واردات خراسان رضوی در سال ۹۳ نسبت به سال قبل از آن هفت برابر افزایش داشته است، تصریح کرد: نرخ رشد واردات استان در سال گذشته حدود ۳۸ درصد بوده و این در حالی است که نرخ رشد صادرات استان در این سال حدود پنج درصد بوده که این آمار گریه‌آور است.

خزاعی حمایت و دفاع از سرمایه‌گذاری و منافع ملی را عزم جدی دولت برشمرد و با اشاره به مذاکرات به هسته‌ای، خاطرنشان کرد: نمی‌دانیم راه مذاکرات به کجا می‌رسد و در صورت توافق هم قرار نیست تمام مشکلات کشور یک شبه حل شود؛ علاوه بر این خصومت دشمن با ما از بین نمی‌رود بنابراین باید اقتصاد مقاومتی را تقویت کنیم.

شافعی:سرمایه‌گذاران مدت‌هاست سیاست صبر و انتظار را در پیش گرفته‌اند که این امر ناشی از ابهام و عدم اطمینان آنان و وعده و وعیدهای بی‌نتیجه‌ای است که کارگزاران دولت در گذشته به بخش خصوصی می‌دادند

مسیر ناهموار مشارکت مردم در اقتصاد

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نیز در بخشی از این همایش کشورهای موفق در عرصه اقتصاد را کشورهایی دانست که توانسته‌اند با پذیرش ریسک‌های مشخصی از فرصت‌های پیش رو حداکثر استفاده را ببرند و اظهار کرد: در عرصه اقتصاد آنچه بر ما گذشته کمی متفاوت‌تر از سایر کشورها بوده و بسیاری از سرمایه‌گذاران ما از کرده خود پشیمان هستند

غلامحسین شافعی با اعتقاد بر اینکه وضعیت حرکت

ما کاملا متفاوت با جریان عادی توسعه اقتصادی سایر کشورها بوده است، افزود: به همین دلیل سرمایه‌گذاران مدت‌هاست سیاست صبر و انتظار را در پیش گرفته‌اند که این امر ناشی از ابهام و عدم اطمینان آنان است که حاصل وعده و وعیدهای بی‌نتیجه‌ای است که کارگزاران دولت در گذشته به بخش خصوصی می‌دادند.

رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی یکی از اشکالات موجود کشور را عدم شباهت نظام اقتصادی کشور به لحاظ تمرکز منابع مالی با اقتصاد بازار دانست و تصریح کرد: این حرکت متأسفانه بعد از جنگ تحمیلی شروع شد؛ مدیران شرکت‌های دولتی و برخی مقامات از نفوذ خود در ارکان تصمیم‌گیری کشور سود جستند و به تأسیس شرکت‌های مالی دست زدند که امروز سایه آن‌ها بر فعالیت بخش خصوصی کاملا گسترده شده و امکان حرکت‌های موفق را از بنگاه‌های کوچک و متوسط گرفته است.

شافعی با اعتقاد بر اینکه هلدینگ‌های بسیار بخش غیرخصوصی عرصه عمل را برای بخش خصوصی تنگ کرده‌اند، عنوان کرد: در چنین فضایی راه مشارکت مردم در اقتصاد بسیار ناهموار و اقتصاد مقاومتی با مشکل جدی مواجه است؛ در این فضا واحدهای کوچک و متوسط در یک رقابت نابرابر، بی‌پناه رها شده‌اند.

رئیس اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه امروز بسیاری از ریشه‌داران اقتصاد کشور به حاشیه رانده شده‌اند، عنوان کرد: این خطر بزرگی است که برخی باور کنند در عرصه اقتصادی ما «نابرده رنج، گنج میسر می‌شود».

شافعی ضمن ابراز خرسندی از اینکه نگاه به بخش خصوصی در کشور در حال تغییر است، خاطرنشان کرد: قرار است تغییر گفتمانی به سمت گسترش رقابت و استقبال از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی اتفاق بیفتد و برای تحقق این اصلاحات نیازمند یک ائتلاف‌سازی بزرگ هستیم؛ در این زمینه بخش خصوصی باید دارای صدای رسا و قدرت عمل کافی باشد تا رسالت اقتصادی خود را انجام دهد و از طرف دیگر باید برای تقویت اعتماد دوسویه بین خود و دولت پویا و مولد بوده و از شفافیت و قانونمداری برخوردار باشد؛ وی با اعتقاد بر اینکه فضای کسب‌وکار در استان ما غبارآلود است، افزود: بخش دولتی نیز باید برای این ائتلاف‌سازی قانونمدار باشد و خدمات عمومی را عادلانه و دور از تبعیض ارائه کند و خود را شریک مردم بداند.

لزوم خلق ثروت از طریق تولید

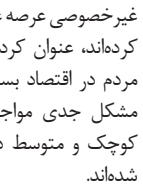

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی نیز در بخش دیگری از این همایش با بیان اینکه نگاه واقع‌بینانه به دغدغه‌های فعالان اقتصادی اقتضا می‌کند با برگزاری این قبیل همایش‌ها به یک نقشه راه رسید و در مسیر آن گام برداشت، اظهار کرد: اگر چنین امری محقق شود، می‌توان به آینده بیش از گذشته امیدوار بود اما با این نقطه هم فاصله داریم هر چند که این فاصله نسبت به گذشته کمتر است.

حجت‌الاسلام و المسلمین محمد حسن ابوترابی‌فرد خواستار تدوین نقشه راه با در نظر گرفتن اختیارات فعلی استانداران و ظرفیت علمی و فهم فعالان اقتصادی از فضای امروز بازار شد و خاطرنشان کرد: اختیارات مدیران استان‌ها و استانداران به شدت محدود است و یکی از دلایل مشکلات فراروی فعالان اقتصادی نیز به همین امر بر می‌گردد.

این عضو مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه استانداران باید از تمام ظرفیت خود برای کمک به فعالان اقتصادی بهره گیرند، تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین معضلات فراروی فعالان اقتصادی آن است که در کشورهایی که دولت‌های آن‌ها با رانت منابع طبیعی اداره می‌شود، آن‌ها نیازی به رشد و فعالیت بخش خصوصی و توجه به دغدغه‌های این بخش نمی‌بینند و راه میان‌بر برای برون‌رفت از این بخش این است که استانداران در اندیشه خلق ثروت برآیند.

ابوترابی‌فرد با اعتقاد بر اینکه راهبرد تولید و خلق ثروت در طول سه دهه گذشته در کشور ما شکل نگرفته است، عنوان کرد: در نظام ما نگاه‌ها همیشه نگاه هزینه‌ای بوده است و شعارهای هزینه‌ای داده‌ایم.

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: حتی دولت فعلی هم که به دلیل تجربه اقتصادی دولتی مسائل اقتصادی را خوب می‌فهمد، باز تصمیمات هزینه‌ای اتخاذ می‌کند و باید این نگاه تغییر کند؛ خلق ثروت از طریق استخراج منابع طبیعی و فروش آن خطای راهبردی است که باید تغییر کند و خلق ثروت باید از طریق تولید باشد.

ابوترابی‌فرد با بیان اینکه نگاه تأمین منابع از طریق وابستگی به نفت باید تغییر کند، افزود: خوشبختانه این نگاه تقریبا رو به اصلاح است اما تصمیمات ما همسو با این نظریه و تفکر نیست و اگر بود باید در این دوران سازنده تحریم، ریل اقتصاد کشور تغییر می‌کرد؛ تصمیمات ما هنوز متأثر از نگاه دیروز است و شاید برون‌رفت از این تصمیمات نیازمند زمان است.

این عضو مجلس شورای اسلامی با اعتقاد بر اینکه غرب اراده کرده است مشکلات هسته‌ای را با کشور ما حل کند، گفت: یکی از دلایل این است که ادامه شرایط موجود می‌تواند ریل اقتصاد ایران را به سمت اقتصاد برتر تغییر دهد.

وی اضافه کرد: اقتصاد ایران قطعا یک اقتصاد بزرگ خواهد شد زیرا در حال حاضر ایران یک قدرت سیاسی در منطقه است و نمی‌شود شما یک بال قدرتمند سیاسی باشید مگر آنکه وزن بالایی هم‌طراز با این قدرت سیاسی نیز در عرصه اقتصاد داشته باشید و این قدرت تنها از طریق اقتصاد مقاومتی به دست می‌آید.

گلایه استاندار از عملکرد بانک‌ها

استاندار خراسان رضوی پیام اصلی این همایش را همدلی و همزبانی فعالان اقتصادی برای توسعه و پیشرفت اقتصادی استان دانست و ابراز امیدواری کرد، بتوانیم این پیام را به بیرون نیز متبادر کنیم.

علیرضا رشیدیان صحبت کردن از نقش و جایگاه خراسان رضوی را در خروج کشور از رکود و تحقق اقتصاد مقاومتی «زیره به کرمان بردن» دانست و افزود: نرخ تورم در فروردین ماه ۹۳ در استان ۳۲,۹ درصد بود که این رقم در فروردین سال جاری به ۱۱,۴ درصد کاهش یافت. وی با اشاره به اینکه نرخ بیکاری در پاییز سال گذشته در استان ۸,۹ درصد بوده که این رقم از ۱۰,۵ درصد نرخ بیکاری در کشور کمتر است، خاطرنشان کرد: این موفقیت‌ها با کمک بخش خصوصی حاصل شده و سیاست دولت نیز این است که در خدمت بخش خصوصی باشد.

استاندار خراسان رضوی با بیان اینکه سال گذشته در حوزه پولی و مالی مشکلات جدی داشتیم، عنوان کرد: البته بانک‌ها تلاش کردند در حوزه اختیارات خود برای حل مشکلات عمل کنند اما از شعب مرکزی بانک‌ها گلایه داشتیم زیرا به جای اینکه مشکلات را با سرپنجه تدبیر حل کنند، به مقامات قضایی در خارج از استان مراجعه و مشکلاتی را برای تولید ایجاد کردند. از رئیس کل بانک مرکزی و معاون اول رئیس‌جمهور خواستیم به بانک‌ها تأکید کنند تا در مواقع مشابه به جای اقدامات قضایی این موارد را به ستاد تسهیل استان ارجاع دهند.

رشیدیان با اشاره به اینکه در حوزه صنایع نیز مشکلاتی در استان داشتیم که آن‌ها را تکذیب نمی‌کنیم، عنوان کرد: در اوایل سال گذشته میراث‌دار مشکلاتی بودیم که برای رفع آن‌ها باید همکاری می‌کردیم. وی تمایل سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری در استان را نشان‌دهنده سودآوری برای آنان دانست و با طرح این سؤال که «چرا سرمایه‌گذاران داخلی به اندازه خارجی‌ها به سرمایه‌گذاری در استان اعتماد ندارند؟»، تصریح کرد: تمام دستگاه‌های استان مسئول پاسخگویی به این سؤال و فراهم کردن زمینه برای جلب اعتماد سرمایه‌گذاران هستند.

استاندار خراسان رضوی میزان صادرات سال گذشته استان را یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان اعلام و ابراز امیدواری کرد: با کمک بخش خصوصی این رقم در سال جاری به ۲,۵ میلیارد دلار برسد.

ایجاد محدودیت برای اشتغال‌زایی؛ممنوع

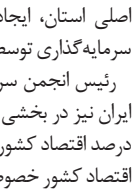

مشاور اقتصادی استاندار خراسان رضوی در بخشی از این همایش با بیان اینکه این همایش با هدف تداوم راه سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی برای همایش‌های تخصصی‌تر و کاربردی‌تر و ارائه پروژه‌های قابل سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف تولیدی و تجارت در استان پیش‌بینی شده است، اظهار کرد: وضعیت ویژه امروز کشور و استان توجه به نیازهای سرمایه‌گذاران، کارآفرینان و فعالان اقتصادی را می‌طلبد.

محمدمهدی مروج‌الشریعه عزم مدیران استانی و دستگاه‌های خدمات‌رسان را برای دفاع از حقوق سرمایه‌گذاران و کارآفرینان مسلم و بدیهی دانست و خاطرنشان کرد: در اقتصاد مقاومتی بر احترام به کارآفرینان داخلی، دانش بومی، داخلی‌سازی فناوری‌ها، توسعه صادرات و ... تأکید شده است و به طور کلی شاه‌بیت بیانات رهبر در خصوص اقتصاد مقاومتی احترام به کارآفرینان است.

مشاور استاندار با بیان اینکه برای اشتغال‌زایی، ایجاد محدودیت، بگیر و ببندهای مرسوم و تهدید و حبس مطلقا ممنوع است، تصریح کرد: امروز سیاست اصلی استان، ایجاد امنیت و آرامش جهت توسعه سرمایه‌گذاری توسط کارآفرینان است.

رئیس انجمن سرمایه‌گذاران خارجی اتاق بازرگانی ایران نیز در بخشی از این همایش به دولتی بودن ۸۵ درصد اقتصاد کشور اشاره کرد و گفت: تنها ۱۵ درصد اقتصاد کشور خصوصی است.

حسین سلیمی با بیان اینکه بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده باید در سال ۱۴۰۴، ۱۷۵ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشته باشیم اما هنوز راه زیادی تا تحقق این امر باقی است، اظهار کرد: در برنامه‌ها رشد اقتصادی شش درصد و اشتغال‌زایی برای چهار میلیون نفر را پیش‌بینی می‌کنیم اما اگر با همین روند پیش برویم در سال‌های آینده پنج تا شش میلیون نفر بیکار خواهیم داشت.

رئیس انجمن سرمایه‌گذاران خارجی اتاق بازرگانی ایران وظیفه بخش خصوصی را کمک به بهبود وضع اقتصادی کشور دانست و تصریح کرد: امکانات و ظرفیت‌های بسیاری داریم و با چنین امکاناتی انتظار می‌رود رشد اقتصادی ایران از کشورهایی نظیر ترکیه، اندونزی، دبی و ... بیشتر باشد. وی به مشکلات بخش خصوصی اشاره کرد و وجود سرمایه‌گذاران خارجی را جزء جدایی‌ناپذیر رشد و توسعه اقتصادی کشورها دانست.

مدیرعامل شرکت عمران و مسکن‌سازان شرق هم در بخشی از این همایش پشت تریبون رفت و از دغدغه‌های بخش خصوصی و ظرفیت‌های مشهد برای جذب سرمایه‌گذار گفت.

احمد نوروزی مشکل امروز اقتصاد کشور را تحریم‌های داخلی دانست و خاطرنشان کرد: تحریم‌های داخلی موانع عدیده‌ای ایجاد کرده است.

وی حضور سالانه ۲۵ میلیون زائر در مشهد را ظرفیتی برای جذب سرمایه‌گذار برشمرد و تصریح کرد: فضای بی‌اعتمادی که برای سرمایه‌گذار ایجاد می‌شود، تبعات بسیاری دارد؛ مشهد منابع مالی فوق‌العاده‌ای دارد که با شرایط فعلی در حال خروج از شهر است.

شهردار اسبق مشهد با تأکید بر اینکه باید بتوانیم حوزه سرمایه‌گذاری را تقویت کنیم، ابراز امیدواری کرد: قانونی برای حمایت صحیح از سرمایه‌گذاران داخلی نیز تصویب شود.

انتقاد از مجلس

سخنگوی اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این همایش با بیان اینکه توسعه اقتصادی به سرمایه،

خزاعی:اطراف کشور را ناآرامی فرا گرفته و ایران مانند یک جزیره ثبات در میان این ناآرامی‌ها قرار گرفته است و در چنین شرایطی رهبر معظم انقلاب بر اقتصاد مقاومتی تأکید می‌کنند

تکنولوژی، نیروی انسانی و فضای شفاف کسب‌وکار نیاز دارد، گفت: به طور کلی کشورهایی در جذب سرمایه خارجی موفق هستند که در قوانین خود ثبات داشته باشند.

حمید طیبی با بیان اینکه هنوز خط قرمزهای ما در زمینه سرمایه‌گذاری در کشور جابه‌جا می‌شود، به ضعف قوانین در این حوزه اشاره کرد و گفت: مگر نه این است که مجلس عصاره ملت است و باید خروجی خود را از مجلس نشان دهد اما چگونه است که یکباره قیمت خوراک پتروشیمی چند برابر می‌شود یا اخذ مالیات در سال‌هایی که رکود داریم، افزایش می‌یابد؟ آیا در مجلس کسی پرسیده که چتر حمایتی از تولیدکنندگان چگونه باید افزایش یابد؟ وی بر لزوم حمایت از بخش خصوصی و تولیدکنندگان این بخش تأکید کرد.

در حاشیه

خزاعی در ابتدای سخنان خود گفت: به دلیل حضور در این همایش مجبور شدم سخنرانی خود را در وزارت خارجه لغو کنم و باید سریع به تهران برگردم لذا شانس آوردید که کم صحبت می‌کنم.

-ایرج یزدان‌بخش، مدیر عالی گروه کارخانجات پارت لاستیک در این همایش از اینکه به نمایندگان بخش خصوصی اجازه داده نشد که دغدغه‌ها و مشکلات خود را مطرح کنند، انتقاد کرد و در پاسخ به این انتقاد، استاندار از وی خواست که مطالب خود را عنوان کند؛ سپس یزدان‌بخش پشت تریبون رفت و اظهار کرد: بخش خصوصی ما فقط دچار تحریم داخلی است و برای رونق اقتصاد باید این تحریم‌های داخلی از بین برود. وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: قبل از تعطیلات ایام ارتحال امام خمینی(ره) برای سفر کاری به فرانسه، عازم فرودگاه شدم اما در فرودگاه اعلام شد ممنوع‌الخروج هستم. یزدان‌بخش خطاب به استاندار گفت: دستور داده بودید حق ندارند مدیران صنایع را ممنوع‌الخروج کنند، اما این اتفاق همین چند روز پیش برای من افتاد!

-طیبی نیز در شروع صحبت خود از استاندار تقدیر کرد و گفت: ۱۰ سال پیش از این خبرها نبود که استاندار بنشیند و از جذب سرمایه‌گذار سخن بگوید بلکه بحث این بود که نفت داریم و نیازی به این سرمایه‌های خرد نیست. وی همچنین اظهار کرد: مطالب بسیاری در این جلسه گفته شد اما «دو صد گفته چون نیم کردار نیست».

EastEconomy.ir
پایگاه اطلاع رسانی اقتصاد شرق

لطفا در مورد نحوه ورودتان به روزنامه خراسان و فضای کاری خود در روزنامه در مدتی که فعالیت می کردید توضیح دهید.

سال‌ها در روزنامه خراسان کار کردم و همچنین در روزنامه «توس» و هفته‌نامه‌های دیگری که مجموعا سی سال سابقه مطبوعاتی بنده را تشکیل می‌دهد. بعد از تعطیلی دانشگاه‌ها در اوایل انقلاب و با توجه به اینکه صاحب خانواده بودم تاکسی خریدم و به امرار معاش مشغول بودم.

در بهار سال ۶۳ باران سیل آسایی در مشهد بارید و این باران خیابان‌های ملک‌آباد و احمدآباد را کاملا شست و درختان و ساختمان‌ها را به جلا انداخت و هوا معطر و عالی بود و در همین حین در شهر مشغول مسافرکشی بودم که مسافری را سوار کردم و به سمت پایین شهر رفتم. باران در این منطقه وضعیت را به کلی متفاوت کرده بود و زندگی مردم را در پایین شهر ویران کرده و ظرف و ظروف و وسایل منزل مردم در آب غوطه‌ور بود.

این باران در یک منطقه از شهر جلوه و زیبایی و در منطقه دیگر از شهر ویرانی و چون من دانشجوی ادبیات فارسی بودم همان موقع درباره این وضعیت شروع به نوشتن کردم.

در آن موقع مطلبی با عنوان «کاش می‌شد احمدآباد را از پاچه تکاند» نوشتم که منظورم این بود کاش می شد به جای آلودگی و ویرانی با خود برای پایین شهر پول می برد و این یادداشت را به روزنامه خراسان تحویل دادم و بعد از چند روز با من تماس گرفتند که برای گفت‌وگو به روزنامه خراسان بروم. در آنجا صحبت‌هایی در مورد همکاری با روزنامه انجام دادم که در نهایت همکاری من با خراسان شروع شد. پس از یک سال همکاری پراکنده با خراسان به بنده مسئولیت تحریریه روزنامه خراسان را پیشنهاد دادند که از سال ۶۴ تا ۶۹ سردبیری روزنامه را بر عهده داشتم. در آن سال‌ها روزنامه خراسان تحت تاثیر جریان چپ اسلامی و طرفدار دولت وقت بود و همچنین آقای موسویان مدیرمسئول وقت روزنامه خراسان با افراد متفکر مجمع روحانیون مبارز در ارتباط بود. همچنین روزنامه متعلق به بنیاد شهید بود که آقای کروبی رئیس بنیاد شهید بودند و انصافا کمک‌های خوبی به روزنامه می‌کردند.

موقعی که در خراسان شروع به کار کردم روزنامه خراسان به شدت در حال ورشکستگی بود که سهمیه کاغذ آن روزانه می رسید و آقای موسویان به دلیل ارتباطات خوبی که با تهران داشت و همچنین سلامت اقتصادی که داشتند، روزنامه به اصطلاح مرده را زنده کردند. سال ۶۹ زمانی که از روزنامه رفتم تیراژ آن به حدود ۴۰ هزار نسخه رسیده بود و کاملا سود ده شده بود و مدیرمسئول تغییر کرد و آقای غزالی مدیرمسئول شدند، ایشان نیز در توسعه روزنامه خراسان تاثیر بسزایی داشتند. گرچه در حال حاضر که به گذشته نگاه می‌کنم نقدهایی به آن دوران اما با نگاهی امروزی دارم ولی خراسان در آن دوره آگاهی بخشی خوبی را انجام می‌داد.

در آن زمان روزنامه دیگری به صورت حرفه ای فعالیت می کرد؟

بله در سال ۶۵ روزنامه قدس راه‌اندازی شد و از همان ابتدا این دو روزنامه نظرات متقابل و مخالفی با یکدیگر داشتند. بعد از اینکه بنده از روزنامه خراسان رفتم و کل سیستم مدیریت روزنامه تغییر کرد یک نوع سیاست‌زدایی در تفکر این روزنامه رخ داد اما به صورت ملایم بود. در همان دهه ۶۰ جناح راست سعی کرد که روزنامه خراسان را به خود وابسته کند که نتیجه نداد اما برای برخی روزنامه‌ها این اتفاق رخ داد ولی به عنوان مثال برای روزنامه اطلاعات اینطور نشد و آقای دعایی با توجه به سابقه روشن و مواضع معتدل و خط امامی که داشتند همچنان در روزنامه اطلاعات فعالیت می‌کنند.

روزنامه نگاری در استان خراسان و فضای کار در این استان را چطور ارزیابی می‌کنید.

استان خراسان رضوی در ساحت کشورمان ویژگی‌های منحصر به فرد مثبتی دارد و البته ویژگی‌های منفی در آن نهفته است. یکی از ویژگی‌های مثبت روزنامه نگاری در خراسان این

است که خراسان منطقه‌ای فرهنگی با قدمت بسیار بالایی است و در واقع قطب فرهنگ دینی و ملی در کشورمان و بلکه در جهان اسلام محسوب می‌شود. این استان ادبیات خاص خود را دارد، همانطور که مستحضرید در ادبیات کهن و معاصر ایران سبک خراسانی داریم حتی در سبک شناسی سنتی، رساله‌ای به رشته تحریر درآمده است و در شعر نو سبک خراسانی داریم و هر کسی که اندکی آشنایی با ادبیات فارسی مدرن ایران داشته باشد زبان اخوان ثالث و دکتر شفیعی کدکنی را از یکدیگر تشخیص می‌دهد و به عبارت دیگر هم تاثیر غنای فرهنگی و هم روش گفتاری و نوشتاری بازمانده از شخصیت‌هایی مانند فردوسی در ادبیات ایران رسوخ و نفوذ دارد. چنان که سبک عراقی و هندی نیز در ادبیات معاصر ما مشاهده می‌شود.

از نظر دینی حوزه علمیه مشهد با حوزه‌های علمیه قم و یا نجف متفاوت است، یعنی در حوزه علمیه مشهد مکتب تفکیک را داریم که این مکتب تفکیک کاملا مرتبط با منطقه خراسان است. در سیاست نیز منطقه خراسان با دیگر نقاط ایران متفاوت است و علت عمده آن همین غنای فرهنگی و وجود آستان قدس رضوی است.

آستان قدس رضوی همواره در طول تاریخ قدرت سیاسی و اقتصادی بزرگی داشته است و هرگاه بین نماینده قوه مجریه و تولیت آستان قدس گسل ایجاد شده امورات این استان با مشکل مواجه شده است و هرگاه در کنار هم یا یکی بودند امورات به روال عادی طی می‌شده است. به عنوان مثال در اواخر دوران پهلوی دوم، آقای ولیان استاندار خراسان و همچنین نایب‌التولیه بود به این دلیل که جلوی برخی کشمکش‌ها گرفته شود. بعد از انقلاب هم تقریبا قدرت فائقه بر استان در اختیار جریان محافظه‌کار بوده است.

حال روزنامه نگاری در خراسان را باید با این سه مولفه در نظر گرفت که در این فضای دینی و فرهنگی و سیاسی فعالیت می‌کند. این غنای فرهنگی باعث شده است که این استان پیش از بسیاری از استان‌های دیگر بعد از تهران صاحب روزنامه و مطبوعات باشد. قبل از انقلاب روزنامه آفتاب شرق و خراسان شروع به کار کردند که روزنامه خراسان نزدیک به هفت دهه تا به امروز فعالیت می‌کند. بعد از تهران قطب مطبوعات قدرتمندی در کشور هستیم که بدون تردید هیچ استان دیگری مانند استان خراسان غنای فرهنگی و سوابق کار مطبوعاتی و نشر را ندارد. روزنامه نگاری در خراسان امری آموزنده شده و پرسابقه است. اکثر چهره‌های برجسته فرهنگی کشور که خاستگاه خراسانی دارند سابقه کار مطبوعاتی در استان خراسان دارند. شفیعی کدکنی، علی شریعتی، مهدی اخوان ثالث و محمد قهرمان عمدتا در روزنامه خراسان فعالیت داشتند.

بعد از تهران، قطب مطبوعات قدرتمندی در کشور هستیم که بدون تردید هیچ استان دیگری مانند استان خراسان غنای فرهنگی و سوابق کار مطبوعاتی و نشر را ندارد

وضعیت حمایت‌های مالی دولتی و بخش خصوصی به نشریات و روزنامه‌های استانی در گذشته و امروز را چطور تحلیل می‌کنید؟

روزنامه‌ها کم یا زیاد از دولت یارانه دریافت می‌کردند اما در مجموع، این کار درست و شایسته‌ای نیست و اگر امور مطبوعات را به خودشان واگذار کنند برای مطبوعات بهتر است. اما به این شرط که نشریات حاکمیتی و یا دولتی هم وضعیت مستقلی پیدا کنند. اگر این اتفاق رخ دهد به عقیده بنده مطبوعات دولتی و حاکمیتی توان رقابت با مطبوعات بخش خصوصی را ندارند اما چون از ابتدا خشت این دیوار کج گذاشته شده است باید به نشریات بخش خصوصی یارانه بدهند و البته همان را نیز به درستی پرداخت نمی‌کنند. رقابت مطبوعات باید رقابت عادلانه‌ای باشد یعنی طوری نباشد که جلوی یک سری نشریات موانعی ایجاد کنند و از مطبوعات دیگر حمایت‌های مالی و معنوی شود.

وضعیت و فضای فعلی حاکم بر مطبوعات خراسان در مقایسه با تهران را چطور تحلیل می‌کنید؟

کار مطبوعاتی یک فعالیت سه ضلعی است که عبارت از قدرت، بازرگانی یا اقتصاد و فرهنگ است و نادیده گرفتن هر کدام از این اضلاع چرخه مطبوعات را مختل می‌کند. منظور بنده این است که مطبوعات از یک طرف با سیاست در ارتباط هستند و از یک سو با فرهنگ و از سوی دیگر به نحو اجتناب‌ناپذیری با بازرگانی و اقتصاد مرتبط هستند. وقتی یک نفر در فضای مطبوعاتی کار می‌کند که قدرت و فرهنگ و اقتصاد در اختیار یک جریان سیاسی است و قصد داشته باشد که طرز تفکر دیگری را اجرایی کند مشخص است که چه اتفاقی رخ می‌دهد. برخی افراد در بعضی نهادهای مذهبی اعمال فشار می‌کنند و در تمام کشور این وضعیت وجود دارد اما شاید بتوان گفت که در تهران تا حدی افراد مذهبی معتدل وجود داشته باشند که بتوان با آن‌ها گفت‌وگوی منطقی داشت.

رقابت مطبوعات باید رقابت عادلانه‌ای باشد یعنی طوری نباشد که جلوی یک سری نشریات موانعی ایجاد کنند و از مطبوعات دیگر حمایت‌های مالی و معنوی شود

به‌نظر شما بین خبرنگاران مشهدی با خبرنگاران پایتخت تفاوتی وجود دارد؟

با توجه به تجربه‌ای که در دوران فعالیتم در روزنامه خراسان داشتم؛ انصافا خبرنگاران مشهد نسبت به خبرنگاران تهران کمبودی ندارند. خبرنگاران تهرانی مناسبات گسترده و امکانات دارند ولی ظرفیت‌های گسترده‌ای نسبت به خبرنگاران مشهدی ندارند. در آن دوران، روزنامه خراسان واقعا خبرنگاران و گزارش‌نویسان درجه یکی داشتیم اما وقتی در یک فضای محدود کار می‌شود بدلیل محدودیت مناسبات، کار به لحاظ کمی و کیفی تحت تاثیر قرار می‌گیرد. در حال حاضر که خراسان در سطح ملی منتشر می‌شود واقعا گزارش‌نویسان و خبرنگاران خوبی دارند اما برخی محدودیت‌های اجتناب ناپذیر بر آن‌ها تحمیل می‌شود که در این صورت نمی‌توانند در سطح و کیفیت ملی عمل کنند.

اینکه روزنامه‌نگار ویژگی‌های یک کارمند را پیدا کند به محتوای نشریه به مرور ضربه وارد می‌کند. اینکه یک سرمقاله طولانی نوشته شود هنر نیست بلکه در حال حاضر متن باید خلاصه باشد و در عین حال پیام را برساند و مطبوعات باید رسانه سریع‌السیر باشد. کار مطبوعاتی یک کار پیش پاافتاده فرهنگی نیست بلکه فرمول گزیده سخن گفتن است.

عکس: دنیای اقتصاد / ضحی زردکانلو

کار مطبوعاتی یک کار پیش پاافتاده فرهنگی نیست بلکه فرمول گزیده سخن گفتن است

در گفت‌وگو با ناصر آملی مقدم، سردبیر اسبق روزنامه خراسان مطرح شد:

کار مطبوعات؛ گزیده سخن گفتن است

دنیای اقتصاد، سیدمهرداد امیرکلالی- در دنیای کنونی با وجود تکنولوژی‌های ارتباطی پیشرفته و متعدد در امر دستیابی سریع به اطلاعات و منابع مختلف، کسب اطلاعات موثق و قابل اطمینان در مورد وضعیت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و... بشر بسیار دشوار و در عین حال ضروری و حیاتی است. مطبوعات یکی از رایج‌ترین و شاخص‌ترین محصولات جامعه صنعتی است. پیشرفت آن از آغاز قرن ۱۷ میلادی به توسعه تمدن وابستگی تاریخی یافته ولی در نیمه دوم قرن ۱۹ و نیمه اول قرن ۲۰ میلادی ویژگی‌های یک صنعت بزرگ را به خود گرفته و مصرف مرتب آن دست‌کم در کشورها بیشتر و در میان توده مردم فراگیر شده و به صورت نوعی عادت و رفتار اجتماعی درآمده است. مطبوعات به عنوان رکن چهارم دموکراسی نقش ویژه‌ای در ارتباط فرهنگی، سیاسی و اجتماعی بین دولت ها و ملت‌های مختلف دارد و در دنیای امروز، مصرف روزنامه و مجله ضابطه‌ای بسیار گویا برای اندازه‌گیری میزان پیشرفت و توسعه هر کشوری است. سرآغاز روزنامه‌نگاری در ایران نیز در سال ۱۲۵۲ هجری قمری با تلاش های میرزاصالح شیرازی که دوره روزنامه‌نگاری را در انگلستان گذرانده بود، آغاز شد. وی توانست چرخه نشر مطبوعات ادواری چاپی در ایران را در عهد محمدشاه قاجار به حرکت درآورد.

بهار مطبوعات ایران در زمستان ۱۲۱۵ هجری شمسی در تهران اتفاق افتاد که با انتشار پیش‌شماره نشریه مشهور به «کاغذ اخبار» در دوره صدارت حاجی‌میرزا آغاسی ایروانی روزنامه‌نگاری به مفهوم امروزی بنیاد گرفت. از اولین نشریه ایران با عنوان‌های «کاغذ اخبار»، «اخبار وقایع شهر»، «نشریه میرزا صالح» یاد می‌شود.

در این بین نقش خطه خراسان در پیشرفت مطبوعات کشور بر کسی پوشیده نیست و هنوز دفتر کار مرحوم ملک الشعرای بهار در مشهد یادآور نخستین روزهای روزنامه نگاری حرفه ای در این مرز و بوم است.

برای بررسی حال و روز روزنامه نگاری در خراسان به سراغ ناصر آملی مقدم، روزنامه نگار پیشکسوت و سردبیر اسبق روزنامه های خراسان، توس، شهرآرا و سردبیر فعلی هفته نامه اترک رفتیم تا با او در مورد فضای کاری مطبوعات خراسان و مسائل مرتبط با آن گفت‌وگو کنیم.

او معتقد است سه مولفه غنای فرهنگی، تفاوت مباحث دینی در خراسان با سایر نقاط کشور و همچنین وضعیت سپهر سیاسی خراسان، فضای کار مطبوعات خراسان را با دیگر شهرهای کشور متفاوت کرده است. آملی که از سال ۶۴ تا ۶۹ سردبیری روزنامه خراسان را بر عهده داشته، فضای فکری روزنامه خراسان را با فضای فعلی بسیار متفاوت می‌داند. وی معتقد است نشریات باید در یک فضای عادلانه رقابت کنند و اگر یارانه مطبوعات کاملا دولتی را قطع کنند، این رسانه ها توان رقابت با مطبوعات بخش خصوصی را ندارند.

مشروح گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

دنیای اقتصاد
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
اشتراک رایگان
نسخه‌الکترونیکی
با ارسال نشانی الکترونیک (Email)
به شماره:
۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰
mashhad@den.ir
EastEconomy.ir
پایگاه اطلاع رسانی اقتصاد شرق

پیشخوان

مشهد قرارگاه مخالفان روحانی!

روزنامه قانون در مطلبی با عنوان «مشهد قرارگاه مخالفان روحانی!» نوشت: شهر مشهد این روزها به محفلی برای مخالفان دولت تبدیل شده است. تجمعهایی برگزار می شود که دولت برای آن مجوزی صادر نمی‌کند و افرادی برای سخنرانی در نمازجمعه وسایر مناسبتهای مذهبی و دینی دعوت می شوند که مخالفان درجه یک و رقبای روحانی هستند. به نظر می رسد حضور علم الهدی به عنوان امام جمعه این شهر چندان در این جریان بی‌اثر نباشد. سیاست خارجی دولت را نقد می کنند و غیر مستقیم از شخص روحانی ایراد می‌گیرند.در همین راستا مصباح یزدی نیز که از منتقدان روحانی به حساب می آید، به مناسبت رحلت امام(س) از قم به مشهد رفته و در مهدیه این شهر گفته است: «اشخاصی که آشنایی کافی نسبت به تفکرات، اندیشه ها و راه بنیانگذار فقید انقلاب ندارند باید از افراد صاحب‌نظر اطلاعات جامع و کافی کسب کنند. باید دید که سخنرانی، سخنان و جهت‌گیری های ما برای حفظ اسلام و نظام جمهوری اسلامی است یا برای حفظ منافع گروهی و اگر روزی منافع گروهی برای دین اسلام ضرر داشته باشد، منافع این دین مبین یا منفعت های گروهی خود را ترجیح می‌دهیم؟ »

تقویت حمل و نقل درون‌شهری و برون‌شهری از فعالیتهای محوری دولت اعتدال

روزنامه اطلاعات در گزارشی پیرامون سفر وزیر کشور به مشهد نوشت: عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیرکشور در مراسم آغاز عملیات اجرایی خط ۳ قطار شهری مشهد با بیان اینکه ۲۰ خط ریلی درون شهری به طول ۳۹۵ کیلومتر با هزینه ۳۰۰ هزار میلیارد ریال در چند کلانشهر در دست اجرا است و پروژه های زیادی در حوزه ریلی و قطار شهری در کشور در حال اجرا است،گفت: «هر کاری که به نتیجه می رسد بیشتر شرمنده مردم می شویم زیرا نسبت به لطف و عنایت مردم، ایستادگی و مقاومت آن‌ها و احقاق حقوقشان مدیون هستیم. همگرایی و همدلی بین نیروهای شهرداری مشهد، شورای اسلامی شهر و مسئولان استان خراسان رضوی به وضوح دیده می‌شود.» همچنین وزیر کشور در مراسم آغاز عملیات اجرایی بیمارستان خیرساز تخصصی درمان سرطان در مشهد هم گفت: «در قالب بودجه امسال به منظور حمایت از اقدامات و برنامه های خیرین در حوزه های مختلف، تبصره هایی در نظر گرفته شده است و بیمارستان ۳۰۰ تختخوابی درمان سرطان در مشهد توسط خیرین و به همت انجمن حمایت از بیماران سرطانی استان خراسان رضوی ساخته می شود. مشارکت و پشتیبانی خیرین و نیکوکاران در امور مختلف مورد نیاز جامعه، ریشه در اعتقادات و سنت ایرانیان دارد.»

مبارزه با فساد اقتصادی

روزنامه اعتماد با انتشار یادداشتی از مصطفی درایتی فعال سیاسی اصلاح طلب خراسانی با عنوان «مبارزه با فساد اقتصادی» نوشت: آنچه اکنون برای جریان اصلاحات اهمیت دارد، کمک به دولت است تا بتواند وعده های خود را محقق کند. نباید بخشی از وعده ها محقق شود و بخش دیگر آن نادیده گرفته شود. مجلس فعلی به جهت همراهی با دولت باعث شده که بخشی از این وعده ها به محاق برود یا خیلی کند دنبال شود. این مهمترین کاری است که در دستور کار مجلس با اکثریت اصلاح طلب خواهد بود. یکی از مشکلات گسترده اجتماعی که خصوصا در ساختار اداری به وجود آمده است، مساله فساد است؛ اتفاقی که هشت سال دولت پیشین در ایجاد آن زمان برده است. افراد و ساختارهای متعددی آلوده شده اند. اکنون دولت برای پاکسازی آن تلاش می کند. یکی از کارهایی که باید انجام گیرد بسته شدن زمینه های چنین فسادهایی است. دو مرحله وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد. در اقتصاد تصمیم های یکشبه و بدون کارشناسی مشکلات عمده ای را در کشور ایجاد کرده بود. الان تقریبا جلوی آن در حال گرفتن است. خیلی از کارشناسان درگیر این مسائل شدند و آثار آن را هم می توان دید. این روند باید با سرعت بیشتری ادامه یابد. همین که دولت توانست تا حدی تورم را کنترل کند کار بزرگی بود. مرحله بعدی توجه به تولید است که با از بین بردن تحریم ها گامی در این راه برداشته ایم. بخشی هم به مدیریت بازمی گردد. مجلس بعدی باید به روند از بین بردن تحریم ها کمک کند و برای توانمندسازی مدیریتی کشور تلاش کند. آنچه امروز ما شاهد آن هستیم شاید قابل‌قبول نیست اما امکانات دولت نیز بیش از این اقتضا نمی کند. تا اینجای کار هم از دولت راضی هستم. فضا بهتر شده است و برخی موانعی که وجود داشت محدودتر شده است. صحبتها و گفت وگوهای این بخش جای امیدواری دارد.

۸۰۰ میلیارد تومان هزینه جاری و نگهداری سالانه مشهد

روزنامه جمهوری اسلامی در گزارشی پیرامون جشن بزرگ شهریاران که ویژه تقدیر از شهروندان خوش‌حساب در پرداخت عوارض مشهد در سالن شهید بهشتی برگزار شد، به نقل از ابوالفضل انتظاری، معاون سابق اداری و مالی شهرداری مشهد، نوشت: در سال جاری بودجه شهرداری افزایش یافته و به ۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. نیازهای وسیع مشهد در یک جغرافیای ۳۰ هزار هکتاری و با سه میلیون جمعیت ساکن و ۲۵ میلیون زائر در سال روز به روز بیشتر می‌شود و باید برای پاسخگویی به این نیازها درآمد بیشتری تحصیل شود. در حال حاضر درآمد نقدی شهرداری مشهد در سال جاری ۳۰۰۰ میلیارد تومان هدفگذاری شده است و ۷۰ درصد از درآمدهای نقدی شهرداری از فعالیتهای صنعت ساختمان به دست می آید و از آنجا که این صنعت شرایط پایداری ندارد، پس درآمدها از این حوزه تحصیل ناپایدار است. با توجه به این مهم باید حوزه درآمدهای پایدار شهرداری تقویت شود که این امر در مشارکت وسیع و جمعی شهروندان محقق می شود. معاون سابق اداری و مالی شهرداری مشهد با بیان اینکه مشارکت تنها پرداخت ریالی نیست، اضافه کرد: «آن دسته از شهروندانی که از امکانات شهر به درستی استفاده می کنند به نوعی در نگهداری شهر مشارکت کرده اند.»

سرمقاله

صنایع دستی و صنعت گردشگری

ادامه از صفحه اول ...

توسعه چنین صنایعی بخصوص در روستاهای کشور زمینه‌ساز اشتغال بالایی است که از یک طرف باعث ایجاد ارزش افزوده می‌گردد و از طرف دیگر به عنوان یکی از عوامل کاهش مهاجرت مطرح است.

صنایع دستی ارتباط بالایی با صنعت گردشگری دارد و نه تنها کالاهای عرضه شده آن به عنوان سوغات مطرح است بلکه در بسیاری از مناطق، کارگاه‌های تولید این صنایع به همراه مکان‌های عرضه آن به‌عنوان یک جاذبه گردشگری مطرح هستند که قابلیت جذب گردشگر با حداکثر بهره‌مندی اقتصادی از حضور آنان را دارند. در این خصوص تأمین و عرضه سوغات گردشگران با مدنظر قراردادن صنایع دستی به دلیل ویژگی و تعلق خاص آن به فرهنگ و پیشینه مناطق گردشگرپذیر از جمله کالاهای قابل‌توجه گردشگران است و می‌تواند به‌عنوان یکی از اجزاء ارائه کالا به گردشگران در زنجیره عرضه کالا و خدمات صنعت گردشگری ایفای نقش کند. بنابراین توسعه صنایع دستی نه تنها باعث رونق این بخش می‌گردد بلکه زمینه‌ساز خلق ارزش افزوده و کسب درآمد بیشتر در صنعت گردشگری و بهره‌مندی از حداکثر ماندگاری گردشگران می‌شود.

علی‌رغم وجود تمام مزایای مذکور در صنایع دستی و نقش آن در صنعت گردشگری به نظر می‌رسد که صنایع دستی با مسائل مختلفی مواجه است که توسعه آن را در آینده با مشکل مواجه نموده است. نبود بازاریابی و سهم پایین صنعت‌گران این عرصه در قیمت نهایی، نبود حمایت‌های لازم و برنامه‌ریزی‌های کلان و در نهایت سرمایه‌گذاری بسیار کم و ناچیز باعث شده که صنایع دستی نتواند از جایگاه در خور توجهی برخوردار گردد. به عنوان مثال در شهر مشهد به عنوان اصلی‌ترین کانون جذب زائران و گردشگران در کشور که از جایگاه قابل توجهی در منطقه برخوردار است و سالانه بالغ بر ۲۵ میلیون زائر و گردشگر به این شهر مسافرت می‌کنند، میزان هزینه سوغات گردشگران این شهر بالغ بر ۱۸ هزار میلیارد ریال در سال است که از این گردش مالی بالا کمتر از ۳۰ درصد آن توسط بازار داخل تامین می‌گردد و بیش از ۷۰ درصد آن توسط کالاهای خارجی (بخصوص چین) عرضه می‌شود.

در این خصوص نه تنها شاهد عرضه کالاهای دست‌ساز و صنایع دستی کشورهای دیگر در بازار مشهد می‌باشیم بلکه نقش صنایع دستی در سهم حدود ۳۰ درصدی بازار داخل نیز، بسیار پایین است و در واقع صنایع دستی استان و کشور نتوانسته از جایگاه قابل‌توجهی در صنعت گردشگری استان برخوردار گردد.

برخورداری از چنین بازاری و به فراموشی سپردن بهره‌برداری از آن بخصوص توسط صنایع دستی استان از جمله فرصت‌ها و چالش‌های روز صنایع دستی استان و کشور است. بنابراین برنامه‌ریزی اصولی در این حوزه می‌تواند نه تنها زمینه توسعه بخش روبه رشد گردشگری را فراهم نماید بلکه باعث رونق اقتصادی و توسعه صنایع دستی می‌گردد. در این خصوص برنامه‌ریزی در حوزه صنایع دستی باید بر رونق اقتصادی و افزایش جایگاه و سهم صنعت‌گران این عرصه در قیمت نهایی مصرف کنندگان و به عبارتی افزایش درآمد آن‌ها تاکید داشته باشد.

***عضو هیات علمی و مدیر گروه اقتصاد گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاددانشگاهی خراسان رضوی**

خبر

منطقه ویژه اقتصادی سرخس در نمایشگاه بین‌المللی دریایی کشورهای اسلامی

ایرنا- مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس از حضور این نهاد اقتصادی در نخستین نمایشگاه بین‌المللی دریایی کشورهای اسلامی در تهران خبر داد.

احمد صادقی گلمکانی با بیان اینکه منطقه ویژه اقتصادی سرخس با هدف ایجاد ارتباط راهبردی، تعاملی و بین‌المللی با کشورهای اسلامی و کشورهای جهان، توسعه روابط علمی و تجاری و استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود در این نمایشگاه شرکت کرده است، اظهار کرد: نمایشگاه بین‌المللی دریایی کشورهای اسلامی با پیش‌بینی بازدید ۱۵ هزار کارشناس و متخصص از آسیا و اروپا یکی از مهم‌ترین رویدادهای دریایی منطقه از نظر ایجاد فرصت‌های همکاری بین کشورهای اسلامی محسوب می‌شود.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس ادامه داد: این نمایشگاه با ایجاد فضایی مناسب برای آشنایی و ارائه محصولات و خدمات کشورهای اسلامی، ایجاد ارتباط مؤثر جهت پیشبرد اهداف و کسب اطلاعات روز در حوزه دریایی کشورهای اسلامی، تقویت و ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در زمینه توسعه همکاری‌های اقتصادی، تجاری، علمی و فرهنگی حوزه دریایی مثمر ثمر است.

وی افزود: این نمایشگاه شامل بخش‌های متنوعی از قبیل ارائه توانمندی‌ها و دستاوردها در زمینه کشتیرانی و حمل‌ونقل دریایی، صنایع کشتی‌سازی، صنایع فراساحل نفت و گاز، مناطق آزاد ویژه اقتصادی و ... است.

«دنیای اقتصاد» از وضعیت صنایع دستی خراسان رضوی گزارش می‌دهد؛

غبار فراموشی بر بازار صنایع دستی

ریاحی: انتظار ما این است که مسئولان و رسانه‌ها در جهت ترویج استفاده از صنایع دستی اقدام کنند

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- ۱۸ خرداد دیگری فرا رسید و روز جهانی «صنایع دستی» بهانه‌ای دستمان داد تا بار دیگر از حال بد بازار صنایع دستی سخن بگوییم؛ از سردی بازاری که روزی داغ بود و حالا اما شاید «مرگ تدریجی» خود را به نظاره نشسته است؛ بازاری که چند سالی است روی خوش به خود ندیده و به اذعان برخی صاحب‌نظران به حیاط خلوت چشم‌بادامی‌ها تبدیل شده است.

گران بودن مواد اولیه، نبود تبلیغات مناسب برای محصولات صنایع دستی، نبود صنعت گردشگری قوی، ورود محصولات رنگارنگ خارجی از جمله محصولات چینی و ... عمده‌ترین مشکلاتی است که گریبان این بازار دیرپای کشور را گرفته و باعث شده غبار فراموشی بر آن بنشیند و حالا دیگر کمتر می‌توانی ردپایی از ذوق و سلیقه ایرانی در چهاردیواری خانه ایرانیان ببینی.

دست‌اندرکاران حوزه صنایع دستی بر این باورند که وضعیت این بازار در شهر مشهد نسبت به برخی شهرهای کشور از قبیل تهران، اصفهان و ... دچار رکود بیشتری است؛ کم نیستند آثار دست هنرمندان مشهدی در زمینه‌های مختلفی چون قالی‌بافی، گلیم‌بافی، ابریشم‌بافی، نمدمالی، حصیربافی، پوستین‌دوزی، سنگ‌تراشی، فیروزه‌تراشی، سفالگری و ... که این قابلیت را دارند که در سبد سوغات گردشگران جا بگیرند و هر چند که با وجود حضور سالانه حدود ۲۵ میلیون نفر زائر داخلی و بیش از یک میلیون نفر گردشگر خارجی، انتظار می‌رود صنایع دستی که در مشهد عرضه می‌شود، بخشی از سبد سوغات مسافران را به خود اختصاص دهد اما شواهد بازار می‌گوید که اوضاع اینگونه نیست.

به برخی از فروشگاه‌های صنایع دستی مشهد سری زده‌ایم و گپ‌وگفتی با فعالان این بازار داشته‌ایم؛ آن‌ها از کمرنگ شدن فرهنگ استفاده از صنایع دستی می‌گویند و گلایه دارند از وجود محصولات چینی که شاید بازار را اشباع کرده است.

■ هدایت گردشگران به مکان‌های خاص توسط لیدرها

اینجا یکی از فروشگاه‌های صنایع دستی است که انواع کیف‌ها و لباس‌های ملی و مذهبی زنانه و مردانه در آن به چشم می‌خورد؛ اگرچه فضای فروشگاه کوچک است اما ازدحام مشتریان حاضر در آن باعث شده فضا تنگ‌تر به نظر برسد.

علی‌اکبر محامدی مشهدی، مدیر فروشگاه از سال ۷۰ به صورت جدی وارد این عرصه شده و فعالیت خود را در زمینه صنایع دستی با تولید گلیم آغاز کرده است. وی به مشکلات خود به عنوان تولیدکننده صنایع دستی اشاره می‌کند و می‌گوید: از ابتدا مشکلات عدیده‌ای در این عرصه داشتیم؛ با تغییر دولت‌ها، سیاست‌ها نیز تغییر می‌کرد که همین امر بر مشکلات ما می‌افزود؛ از همان ابتدا که حدود ۳۰۰ کارگر داشتیم، نتوانستیم علی‌رغم شعارهایی که داده می‌شد از تسهیلات تولید استفاده کنیم. پس از مدتی از مشهد به تهران رفتیم اما به دلیل مافیایی که وجود داشت، نتوانستیم در آنجا موفق باشیم و به مشهد برگشتیم.

این فعال عرصه صنایع دستی با اشاره به اینکه به دلیل محدودیت‌ها تقریبا تولید صنایع دستی را کنار گذاشتیم، تصریح می‌کند: در حال حاضر گلیم را به صورت محدود تولید می‌کنیم و۳۰۰ بافنده ما به حدود ۱۵ نفر کاهش یافته است؛ پس از پرداخت یارانه به روستاییان در دولت دهم، آنان دیگر کار نکردند زیرا تعداد فرزندان زیادی داشتند و ارقام یارانه برای آنان خوب بود و وام روستایی نیز به آنان تعلق می‌گرفت و بنابراین دیگر تمایلی به فعالیت در عرصه گلیم نداشتند که همین امر باعث شد حدود ۲۸۰ بافنده خود را در آن زمان از دست دادیم.

قوامی اصفهانی: اینکه تولید صنایع دستی خوب و مطلوب، زمان‌بر است و در نتیجه قیمت نهایی آن افزایش می‌یابد، به دلیل قیمت بالای این محصولات، توان خرید مردم کم می‌شود

محامدی با تأکید بر اینکه در حال حاضر نیز بازار صنایع دستی رونق چندانی ندارد، می‌افزاید: در مجموع فروش چندانی در زمینه صنایع دستی نداریم و بازار اصلا خوب نیست؛ به ویژه در یک سال گذشته به دلیل مذاکرات هسته‌ای بازار ما نیز متشنج است؛ از طرف دیگر عرضه محصولات چینی هم در بازار باعث بی‌رونقی بازار صنایع دستی شده است؛ این‌ها اشتباهاتی است که به مرور انجام شده و دولتمردان در رأس مقصران هستند زیرا رانت‌هایی را در زمینه ورود برخی محصولات چینی داده‌اند و این محصولات وارد بازار ما شده و حالا چشم مشتری با این‌ها آشنا شده است و دیگر نمی‌توان جلوی آن را گرفت.

این فعال عرصه صنایع دستی در خصوص استقبال گردشگران از بازارهای صنایع دستی مشهد می‌گوید: آنان هم استقبال چندانی نمی‌کنند؛ به نظر من لیدرهای گردشگران، آنان را به مکان‌های خاصی هدایت می‌کنند.

■ گرانی محصولات، مهم‌ترین مشکل بازار

به یکی دیگر از فروشگاه‌های محصولات صنایع دستی سری می‌زنیم؛ ویترین‌های این فروشگاه

صدر: متأسفانه مشکلات و معضلات سازندگان از جمله تهیه مواد اولیه‌ای که گران به دست آنان می‌رسد، باعث کاهش تولید محصولات این حوزه شده است. تعدادی از صنعتگرانی که پیش از این در این عرصه فعالیت می‌کردند، به دلیل مشکلات موجود از این حوزه عقب‌نشینی کرده‌اند

با اقلام مختلف صنایع دستی شهرهای مختلف کشور از جمله انواع مصنوعات خاتم، آبگینه، قلمزنی، چرم، ظروف میناکاری، فیروزه، گلیم و ... تزئین شده است.

مدیر فروشگاه که به گفته خود، سابقه فعالیتش در عرصه فروش صنایع دستی به بیش از ۳۰ سال می‌رسد، در خصوص وضعیت فعلی بازار صنایع دستی به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: استقبال مردم بهتر از قبل است اما متأسفانه مشکلات و معضلات سازندگان از جمله تهیه مواد اولیه‌ای که گران به دست آنان می‌رسد، باعث کاهش تولید محصولات این حوزه شده است.

جواد صدر با اشاره به کاهش تعداد هنرمندان عرصه صنایع دستی اظهار می‌کند: تعدادی از صنعتگرانی که پیش از این در این عرصه فعالیت می‌کردند، به دلیل مشکلات موجود عقب‌نشینی کرده‌اند و در خصوص علت آن می‌گویند فعالیت در این عرصه دیگر صرفه اقتصادی ندارد.

این فعال بازار صنایع دستی مهم‌ترین مشکل بازار صنایع دستی را گرانی این محصولات می‌داند و خاطرنشان می‌کند: برخی مشتریان تصور می‌کنند به دلیل اینکه این صنایع دستی محصول ایران هستند، باید ارزان باشند اما مواد اولیه این صنایع گران است و طبیعتا قیمت‌ها بالاست؛ از طرف دیگر بسیاری از اجناس در سال یک بار گران می‌شود اما صنایع دستی در سال ممکن است چهار یا پنج بار گران شود؛ سازندگان قیمت‌ها را افزایش می‌دهند اما آنان هم حق دارند زیرا مواد اولیه را با قیمت بالا خریداری می‌کنند؛ اگر دولت بتواند قیمت‌ها را کنترل کند و مواد اولیه با قیمت مناسب‌تری به دست تولیدکننده برسد، ما نیز می‌توانیم محصولات را با قیمت مناسب‌تری عرضه کنیم.

صدر با اعتقاد بر اینکه صنایع دستی به درستی معرفی نمی‌شوند، تصریح می‌کند: صنایع دستی در مشهد نسبت به سایر شهرهای کشور شناخته‌شده نیست و زمانی هم که گردشگر خارجی به این شهر سفر می‌کند، در این زمینه سردرگم است. وی با اشاره به اینکه در برخی شهرها از جمله تهران فروشگاه‌های صنایع دستی در خیابان طالقانی یا سهروردی به صورت متمرکز وجود دارند، عنوان می‌کند: در مشهد اینگونه نیست و تنها در طرقبه و شاندیز فروشگاه‌های صنایع دستی به طور متمرکز وجود دارند.

این فعال بازار صنایع دستی معتقد است: سازمان میراث فرهنگی باید برنامه‌ریزی مناسبی برای معرفی صنایع دستی داشته باشد.

■ بازار پررونق محصولات چینی

مدیر یکی دیگر از فروشگاه‌های صنایع دستی

مشهد که عمدتا لباس‌های سنتی و ملی و مذهبی و ظروف سفال و سرامیک و خاتم عرضه می‌کند، در خصوص وضعیت بازار این محصولات به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: خاتم بازار زیادی ندارد اما بازار سفال بهتر است.

گیتی هاشم‌زاده که از سال ۷۳ در این عرصه مشغول به فعالیت است، ادامه می‌دهد: بازار لباس نسبت به سایر صنایع دستی بهتر است و در خصوص دلیل این امر می‌توان گفت تا حدودی استفاده از لباس‌های سنتی مد شده است. وی با بیان اینکه نمی‌توان گفت مردم به دلیل شناختی که از صنایع دستی پیدا کرده‌اند به سمت استفاده از لباس‌های سنتی و ملی و مذهبی می‌روند و این امر پشتوانه فرهنگی ندارد، خاطرنشان می‌کند: باید در این زمینه فرهنگسازی شود؛ در حال حاضر نه ما و نه تولیدکننده نمی‌دانیم این بازار تا چه زمانی ادامه پیدا می‌کند زیرا تا زمانی که مد است بازار لباس نسبت به سایر صنایع دستی بهتر است.

این فعال عرصه صنایع دستی با اشاره به اینکه بیشتر مشتریان ما هنرمندان عرصه موسیقی، تئاتر و ... هستند، تصریح می‌کند: خوشحال هستیم که این افراد با آگاهی محصولات صنایع

دستی را خریداری می‌کنند زیرا معتقدیم خرید این افراد احتمالا مداومت خواهد داشت اما درباره خرید صنایع دستی توسط مردم معمولی دلشوره داریم زیرا ممکن است به زودی این مد استفاده از لباس‌های سنتی از بین برود و این بازار مشتری نداشته باشد. وی اضافه می‌کند: برای عامه مردم لباس‌های چینی که در بازار وجود دارد، جذاب‌تر است و بنابراین بازار محصولات چینی رونق بیشتری دارد.

هاشم‌زاده که محصولات تولیدی خود را به صورت تلفیقی در قالب آینه‌های سنتی عرضه می‌کند، می‌افزاید: این محصولات هم بازار خوبی ندارد؛ ما اولین تولیدکننده این محصولات در مشهد بودیم و طرح این کار متعلق به خودمان بود اما متأسفانه کپی این کار زیاد شد و کیفیت آن نیز پایین آمد و به همین دلیل تقریبا از تولید این محصولات منصرف شدیم و در حال حاضر به صورت خیلی محدود تولید می‌کنیم.

این فعال عرصه صنایع دستی یکی از دلایل رونق کم بازار صنایع دستی را اطلاع‌رسانی ضعیف در این زمینه می‌داند و معتقد است: میراث فرهنگی متولی این امر است؛ ما سعی می‌کنیم در نمایشگاه‌هایی که برپا می‌کنیم، محصولات مختلف صنایع دستی را معرفی کنیم و فرهنگ استفاده از آن را ترویج دهیم؛ شعار ما این است که «ایرانی بپوشید» زیرا این محصولات برخلاف محصولات چینی اگر زرق و برق زیادی ندارند، اما کیفیت خوبی دارند.

عبدالصمد رحیمی، فیروزه‌تراش کهنه‌کاری است که از نیم قرن پیش در این عرصه فعالیت می‌کند. او نیز معتقد است که بازار صنایع دستی در تمام عرصه‌ها دچار رکود شده اما رکود بازار فیروزه را از جنس دیگری می‌داند و می‌گوید: رکود این بازار به کمبود سنگ خام فیروزه مربوط می‌شود؛ معدن فیروزه نیشابور به راحتی سنگ خام را در اختیار هنرمندان این عرصه قرار نمی‌دهد و همین امر باعث شده کمبود سنگ خام بیشتر حس شود.

رحیمی معضل دیگر بازار صنایع دستی فیروزه را ارزش‌گذاری محصولات برای صادرات برمی‌شمارد و خاطرنشان می‌کند: ارزش‌گذاری این محصولات باید در تهران انجام شود به عبارت دیگر فردی که می‌خواهد مصنوعات فیروزه را صادر کند، باید بار خود را به بانک مرکزی در تهران منتقل کند و بعد از ارزش‌گذاری در بانک مرکزی، محصول خود را به گمرک بفرستد که این امر روند را طولانی و دشوار می‌کند.

این هنرمند فیروزه‌تراش در خصوص استقبال مردم از مصنوعات فیروزه خاطرنشان می‌کند: بازار فیروزه نسبتا خوب است و در فروشگاه‌ها فیروزه تراشیده دپو شده کمتر به چشم می‌خورد. وی در پاسخ به سؤال «دنیای اقتصاد» مبنی بر وضعیت وجود محصولات وارداتی در بازار فیروزه تصریح می‌کند: خوشبختانه در این بازار، محصولات وارداتی و چینی وجود ندارد اما عقیق چینی در بازار دیده می‌شود.

■ تبلیغات و اطلاع‌رسانی ضعیف

سیدجعفر قوامی اصفهانی دیگر هنرمندی است که درخواست ما را برای گفت‌وگویی کوتاه می‌پذیرد و با لهجه شیرین اصفهانی به سؤالاتمان پاسخ می‌دهد. او که شمار سال‌های فعالیتش در زمینه قلمزنی روی فلز به ۴۰ سال می‌رسد و از حدود ۱۳ سال پیش از اصفهان به مشهد مهاجرت کرده، معتقد است: وضعیت بازار صنایع دستی در مشهد خوب نیست و رونق این بازار بیشتر در شهرهای تهران و اصفهان دیده می‌شود؛ در شهر مشهد به دلیل سبک زیارتی و ملی و مذهبی که وجود دارد، بازار صنایع دستی رونق چندانی ندارد.

این هنرمند با بیان اینکه تولید صنایع دستی خوب و مطلوب زمان‌بر است و در نتیجه قیمت نهایی آن افزایش می‌یابد، می‌گوید: به دلیل قیمت بالای این محصولات، توان خرید مردم کم می‌شود. وی شناخت نداشتن مردم از این محصولات را دلیل دیگری برای استقبال اندک از صنایع دستی برمی‌شمارد و می‌افزاید: صنایع دستی بسیاری در کشور ما وجود دارد که مردم حتی اسم آن‌ها را هم نمی‌دانند.

قوامی با اعتقاد به اینکه تبلیغات و اطلاع‌رسانی مناسبی برای معرفی صنایع دستی در کشور انجام نشده است، عنوان می‌کند: باید این صنایع به مردم شناسانده شود اما در این زمینه اقدام خاصی صورت نمی‌گیرد و این محصولات معرفی نمی‌شوند. وی اضافه می‌کند: سازمان میراث فرهنگی تمایل دارد اقدامی برای بهبود و رونق بازار صنایع دستی انجام دهد اما به نظر من نمی‌دانند چگونه این کار را انجام دهند و از طرف دیگر کارشکنی‌هایی نیز صورت می‌گیرد؛ باید از این عرصه حمایت و دوره‌هایی نیز برای آموزش این هنرها برگزار شود.

این فعال حوزه صنایع دستی در خصوص محصولات وارداتی و چینی موجود در این بازار خاطرنشان می‌کند: کشور چین در تمام دنیا اقداماتی را در حوزه‌های مختلف انجام می‌دهد اما نمی‌توان گفت عرضه محصولات وارداتی و چینی باعث شده بازار صنایع دستی ما رونقی نداشته باشد زیرا به نظر من صنایع دستی ایران جایگاه خود را دارد؛ از طرف دیگر محصولات چینی کار دست نیست و با ابزار انجام می‌شود؛ ما هم باید عرضه داشته باشیم و کار خود را به دنیا عرضه کنیم؛ اینکه چین بازار ایران یا دنیا را قبضه کرده است، به عرضه خود این کشور برمی‌گردد و ناشی از ضعف ماست.

■ ضرورت حمایت مالی از کارگاه‌های تولیدی

هنرمند دیگری که سراغی از او گرفته‌ایم، جواد هارون‌زاده آرانی است که از حدود ۲۸ سال پیش در عرصه صنایع دستی و صنعتی چوبی از قبیل دروگری، معرق، معرق مشبک، معرق منبت، منبت سنتی، گره چینی، منبت صنعتی و ... فعالیت می‌کند. وی در خصوص استقبال مردم از صنایع دستی می‌گوید: بسیاری از مردم ما هنوز صنایع دستی را به خوبی نمی‌شناسند و این محصولات به درستی معرفی نشده‌اند و به همین دلیل استقبال چشمگیر نیست؛ صداوسیما برنامه‌های آموزشی زیادی در زمینه آشپزی، گلسازی و ... پخش می‌کند که بسیاری از آن‌ها تکراری است اما مجموعه هنرهای صنایع دستی به مردم معرفی نمی‌شوند.

آرانی در خصوص عرضه محصولات وارداتی در بازار تصریح می‌کند: محصولات چینی نمی‌تواند جای محصولات ما را بگیرد و اگر این اتفاق افتاده به دلیل کوتاهی مسئولان است زیرا صنایع دستی ما کیفیت بسیار بالایی دارند و اصلا قابل قیاس با صنایع دستی هیچ کشوری نیست؛ صنایع دستی کشور ما جایگاه بسیار بالایی دارد و تنها باید حمایت‌های لازم از این حوزه صورت گیرد.

این فعال عرصه صنایع دستی به قانون مصوب مجلس اشاره و اظهار می‌کند: بر اساس قانون باید یک درصد بودجه سازمان‌های دولتی به خرید صنایع دستی اختصاص یابد اما این امر محقق نمی‌شود؛ بودجه ارگان‌های دولتی میلیاردی است اما ما ندیدیم حتی ۲۰۰ هزار تومان در این زمینه هزینه شود.

آرانی با اعتقاد بر اینکه باید از کارگاه‌های تولید صنایع دستی حمایت مالی صورت گیرد، عنوان می‌کند: هنرمندان این حوزه باید بیمه شوند. وی با اشاره به دشوار بودن روند صادرات محصولات صنایع دستی در کشور، خاطرنشان می‌کند: دولت باید راهکاری برای تسهیل در صادرات ارائه کند یا چارچوبی تعیین و مشخص شود چه آثاری که اجازه خروج از کشور را دارند؛ اگر صادرات تسهیل شود درآمدزایی صنایع دستی چوبی بسیار بالا خواهد بود و این حوزه می‌تواند ارزآوری خوبی داشته باشد.

این فعال عرصه صنایع دستی حمایت دولت برای برگزاری نمایشگاه‌هایی با هدف معرفی صنایع دستی ایران را در کشورهای آمریکایی و اروپایی دیگر راهکار رونق این بازار می‌داند و می‌گوید: بیشتر نمایشگاه‌ها در کشورهای شرقی برگزار می‌شود که یا توان مالی برای خرید این

هاشم‌زاده: در حال حاضر نه ما و نه تولیدکننده نمی‌دانیم این بازار تا چه زمانی ادامه پیدا می‌کند زیرا تا زمانی که مد است بازار لباس نسبت به سایر صنایع دستی بهتر است

محصولات ندارند یا درک درستی از این آثار هنری ندارند، پتانسیل ایران در زمینه صنایع دستی بسیار بالاست اما مهم این است که بتوانیم صنایع دستی خود را معرفی کنیم.

سراغی هم از یکی از بانوان هنرمند گرفته‌ایم که از حدود ۲۰ سال پیش در زمینه دوخت‌های سنتی فعالیت می‌کند.

فاطمه محسنی با بیان اینکه در ابتدای فعالیت ما این حوزه شناخته شده نبود، اظهار می‌کند: بعد از مدتی با برپایی نمایشگاه‌هایی که به کمک میراث فرهنگی برگزار می‌شد، مردم با دوخت‌های سنتی آشنا شدند اما در حال حاضر حمایتی از این رشته نمی‌شود و مردم هم استقبال چندانی نمی‌کنند. وی با اشاره به اینکه در این رشته «دست زیاد شده است»، خاطرنشان می‌کند: هزینه‌های آموزش را ارزان در نظر می‌گیرند اما آموزش درستی به هنرجویان ارائه نمی‌شود و این قبیل آموزش‌ها اصالت این هنر را از بین برده که همین امر یکی از مشکلات این حوزه است.

این فعال حوزه صنایع دستی با اعتقاد بر اینکه یکی دیگر از دلایل استقبال اندک مردم، دوخت‌های بدون کیفیت است، تصریح می‌کند: مشکلات اقتصادی مردم را می‌توان دلیلی بر استقبال ناچیز آنان از صنایع دستی دانست. وی برگزاری نمایشگاه‌های صنایع دستی و واگذاری غرفه رایگان به هنرمندان را از راهکارهای مؤثر برای معرفی این آثار به مردم برمی‌شمارد و عنوان می‌کند: از این طریق هنرمندان اگر درآمدی ندارند حداقل هزینه‌ای را نیز صرف نمی‌کنند.

محسنی در خصوص عرضه محصولات وارداتی در بازار صنایع دستی کشور می‌گوید: در حال حاضر دوخت‌هایی از کشورهای هند، پاکستان و چین به وفور در بازار یافت می‌شود که عرضه این محصولات بر دلایل رکود افزوده است. وی با بیان اینکه مردم هنوز نمی‌توانند دوخت‌های

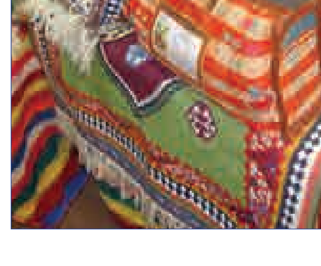

اصلی را تشخیص دهند، اظهار می‌کند: این مسأله نیز از دیگر معضلات این حوزه است؛ هنرمندان این عرصه از وجود خود برای خلق این آثار مایه می‌گذارند اما دوخت‌هایی در بازار یافت می‌شود که اصالت هنری ندارد و مردم به دلیل قیمت پایین‌تر، سراغ آن‌ها می‌روند.

■ انتظار از مسئولان و رسانه‌ها

یکی دیگر از فعالان حوزه صنایع دستی که سابقه فعالیتش به صورت گسترده در این عرصه به یک دهه می‌رسد، در خصوص فعالیت خود به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: در طول ۱۰ سال گذشته در زمینه‌های مختلف ترویج، توسعه، تولید و فروش صنایع دستی فعالیت داشته‌ایم؛ در این مدت حدود ۵۰۰ نفر از هنرمندان با ما ارتباط برقرار کرده‌اند که این افراد دانش‌آموختگان رشته‌های هنر، هنرمندان سنتی، اساتید قدیمی و ... را شامل می‌شوند.

معصومه ریاحی به اهمیت حفظ و احیای برخی صنایع دستی در حال منسوخ شدن اشاره و خاطرنشان می‌کند: در طول ۱۰ سال گذشته درباره برخی رشته‌هایی تقریبا منسوخ شده از قبیل نمدمالی پژوهش‌هایی انجام دادیم و تاحدودی باعث احیای این رشته‌ها شدیم.

مدیر بازارچه صنایع دستی چپیره مشهد که می‌توان آن را یکی از بازارچه‌های موفق در این حوزه دانست، با تأکید بر اینکه بحث اصلی ما به فروش رساندن این صنایع است و اینکه محصولات به سبد هدایای خانوارها اضافه شود، عنوان می‌کند: انتظار ما این است که مسئولان و رسانه‌ها در جهت ترویج استفاده از صنایع دستی اقدام کنند؛ اگر رسانه‌ها در این زمینه نقش خود را به درستی ایفا و صنایع دستی را به مردم معرفی کنند، نصف راه را در این عرصه پیموده‌ایم. وی ادامه می‌دهد: از مسئولان هم انتظار می‌رود توجه ماهیتی به صنایع دستی داشته باشند و از این حوزه حمایت کنند.

■ درددل‌های نایب رئیس اتحادیه

سراغی هم از اتحادیه بازرگانی شرکت‌های تعاونی صنایع دستی خراسان رضوی گرفته‌ایم که حدود سه سالی از آغاز فعالیتش می‌گذرد. نایب رئیس این اتحادیه در پاسخ به سؤال «دنیای اقتصاد» مبنی بر وضعیت فعلی بازار صنایع دستی اینطور پاسخ می‌دهد: فروشگاه‌هایی به صورت آزاد در سطح شهر فعالیت می‌کنند و ظاهرا فعالیت‌های خوبی هم انجام می‌دهند اما پشت پرده ظاهر آزاد آن‌ها، فعالیت‌هایی است که ما اطلاعی نداریم.

طاهره رحیمیان مشهدی با اشاره به اینکه از سال گذشته یک بازارچه صنایع دستی در اختیار اتحادیه قرار گرفته است، خاطرنشان می‌کند: در این بازارچه محصولات بومی استان از جمله صنایع سنگ، فیروزه نیشابور، سفال گناباد، پارچه‌های بافت تربت جام و ... عرضه می‌شود. علاوه بر این مصنوعات شیشه و فلز نیز در این بازار وجود دارد.

نایب رئیس اتحادیه بازرگانی شرکت‌های تعاونی صنایع دستی استان در خصوص مشکلات پیش روی فعالیت‌های اتحادیه می‌گوید: صنایع دستی که برای عرضه در فروشگاه به دنبال آن هستیم، نیاز به حمایت‌های آموزشی، اقتصادی، جانبی و ... دارد اما متأسفانه از ناحیه سازمان‌های مربوطه اراده‌ای برای حمایت وجود ندارد.

رحیمیان با بیان اینکه محصولات حدود ۶۰ هنرمند به صورت امانی در این فروشگاه وجود دارد، خاطرنشان می‌کند: در مجموع از وضعیت بازار خیلی راضی نیستیم و شرایط خوبی نیست؛ شرایط کلی اقتصادی موجود در جامعه، بازار صنایع دستی را نیز تحت تأثیر قرار داده است زیرا صنایع دستی نیاز اولیه مردم محسوب نمی‌شود و زمانی که مردم برای تأمین نیازهای اولیه خود در تنگنا باشند، طبیعتا صنایع دستی روی نمی‌آورند اما به هر حال توانستیم این بازار را در حدی که سرپا باشد، ایجاد کنیم نه اینکه بگوییم سودی دارد یا توانستیم اتفاق خاصی در عرصه صنایع دستی ایجاد کنیم.

نایب رئیس اتحادیه بازرگانی شرکت‌های تعاونی صنایع دستی استان، بحث بازاریابی محصولات این عرصه را از دیگر مشکلات موجود برمی‌شمارد و تصریح می‌کند: برای موفقیت در دنیای امروز به ویژه در بازرگانی باید بتوانید پابه‌پای بازار حرکت کنید و مردم را توجیه کنید تا محصول شما را بخرند اما این اتفاق در عرصه هنر و صنایع دستی نمی‌تواند به این راحتی رخ دهد و حتی هنرمندان این عرصه تصور می‌کنند که بازاریابی به این شیوه به این هنرها ضربه می‌زند زیرا صنایع دستی و هنر اصولا نمی‌تواند وارد این فضا شود و ورود به این فضا به اصل آن هنر خدشه وارد می‌کند.

رحیمیان با اعتقاد بر اینکه ورود صنایع دستی به سیستم‌های بازاریابی باعث خدشه‌دار شدن روح هنرمندان این عرصه می‌شود، عنوان می‌کند: به همین دلیل محصولاتی که نمی‌توان به آن‌ها صنایع دستی گفت، بلکه می‌توان عنوان «کار دستی» را بر آن گذاشت، وارد بازار می‌شود؛ این محصولات با جنس ارزان تولید می‌شود تا مردم توانایی خرید آن را داشته باشند.

وی ادامه می‌دهد: از طرف دیگر در سیستم‌های بازاریابی جدید گفته می‌شود اجناس تولیدی ماندگاری زیادی نداشته باشند تا به نوعی مصرف‌گرایی ترویج یابد؛ وقتی قرار است این نگاه وارد فضای صنایع دستی شود با شکست مواجه می‌شویم.

نایب رئیس اتحادیه بازرگانی شرکت‌های تعاونی صنایع دستی استان به این نکته نیز اشاره می‌کند که در همایش‌های مختلف درباره این مشکلات صحبت شده اما حاصل آن‌ها، خروجی موفقیت‌آمیزی برای عرصه صنایع دستی نبوده است. وی با اعتقاد بر اینکه در سازمان‌های مربوطه افراد دلسوزی هستند که درک درستی از صنایع دستی و مشکلات آن دارند اما نمی‌توانند کاری انجام دهند، می‌افزاید: متأسفانه افرادی هم هستند که مسئولیت‌های بزرگی دارند اما دغدغه‌های بزرگ ندارند و دغدغه آنان حفظ میزشان است و این امر مانع از رشد صنایع دستی می‌شود.

رحیمیان با بیان اینکه سال‌ها پیش این مسأله مطرح شد که برای محصولات تولیدشده در عرصه صنایع دستی باید بازاریابی شود، اظهار می‌کند: شرکت‌های تعاونی در این زمینه ایجاد شد اما در بروکراسی مملکت دچار یک سرگردانی هستیم؛ بارها مطرح کردیم که باید از طریق ساختارهای حکومتی و اداری این مسائل حل شود اما نهایتا خروجی مناسب و مثبتی نداشته است.

نایب رئیس اتحادیه بازرگانی شرکت‌های تعاونی صنایع دستی یکی دیگر از مشکلات این عرصه را نبود حمایت‌های اقتصادی صحیح و اصولی می‌داند و خاطرنشان می‌کند: باید بخش‌های خصوصی واقعی که در حال فعالیت در این عرصه هستند، شناسایی شوند؛ در جامعه ما زمانی که بحث اصل ۴۴ و حمایت از بخش خصوصی مطرح می‌شود، همیشه دست‌هایی پشت پرده است که باعث می‌شود بخش خصوصی واقعی با دولت وارد میدان نشود و حمایت‌های لازم از بخش خصوصی واقعی صورت نگیرد.

رحیمیان معتقد است: یک نگاه ابزاری در سازمان‌های مربوطه وجود دارد و فقط وقتی قرار است نمایشگاهی برگزار شود یا رزومه کاری برخی مسئولان پر شود، یاد صنایع دستی می‌افتند؛ نمی‌گویم کاری نمی‌کنند اما کاری که درخور و در شأن صنایع دستی باشد، انجام نمی‌شود و مسأله مهم عدم همکاری درست سازمان‌ها برای رونق بازار صنایع دستی است.

از جنبه‌های فرهنگی و تاریخی صنایع دستی که بگذریم، بدون تردید این محصولات از جمله بازارهایی است که می‌تواند اشتغال‌زایی و گردش مالی قابل‌ملاحظه‌ای داشته باشد به ویژه برای شهر مشهد که پتانسیل فوق‌العاده‌ای در زمینه جذب گردشگر دارد. احیای این بازار و خروج آن از کما توجه خاص مسئولان به این عرصه و هنرمندان آن را می‌طلبد و مستلزم فرهنگ‌سازی برای ترویج دوباره استفاده از هنر دست هنرمندانی است که طی این سال‌های فراموشی بازار، تنها با عشق به این هنر و امید به احیای آن، کار خود را ادامه داده‌اند.

■ فعالیت ۲۵ هزار نفر در عرصه صنایع دستی استان

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی نیز در گفت‌وگو با خبرنگار «دنیای اقتصاد» درباره وضعیت فعلی بازار صنایع دستی در استان می‌گوید: بازارصنایع دستی در هر منطقه تأثیرپذیری بسیاری از میزان توسعه گردشگری در آن منطقه دارد و مشهد مقدس از این وضعیت مستثنی نیست ضمن اینکه با توجه به جایگاه ویژه این استان در صنعت گردشگری کشور، جایگاه ویژه‌ای نیز در تولید و به خصوص فروش کالاهای صنایع دستی دارد.

حسین زارع‌صفت ادامه می‌دهد: باید یادآور شد وجود اینکه حضور خیل عظیم زائران در مشهد سابقه دیرینه‌ای دارد اما برنامه‌ریزی برای آنان و توجه به این پتانسیل عظیم نگاه و تجربه جدیدی است که در حال شکل‌گیری است و همین نگاه و تجربه نیز در حوزه صنایع دستی، تعریف صنایع دستی و نحوه فروش صنایع دستی به زائران وجود دارد.

مدیرکل میراث فرهنگی استان در خصوص تعداد فروشگاه‌های صنایع دستی خاطرنشان می‌کند: علاوه بر رشد فروشگاه‌ها در بخش خصوصی که بیش از ۱۰۰ فروشگاه در سطح شهر مشهد و طرقبه وشاندیز وجود دارد، چهار فروشگاه زیر نظر این اداره کل در محل‌های نادری، فردوسی، مصلی و مدرس و چهار بازارچه در محل‌های هارونیه، پردیس فردوسی، آرامگاه خیام و بازار مدرس در حال فعالیت است یا مراحل بهره‌برداری خود را طی می‌کنند.

زارع‌صفت با بیان اینکه درحال حاضر وضعیت بازار صنایع دستی اگرچه مطلوب نیست اما رو به پیشرفت به نظر می‌رسد، تصریح می‌کند: شاید گواه این مدعا افزایش فروشگاه‌های صنایع دستی در سطح شهر و مراکز تفریحی و توریستی است؛ باید توجه داشت هر چه تعداد بازارها و فروشگاه‌ها بیشتر باشد، نیاز به ایجاد رقابت، نیازسنجی و علاقمندی به دانستن سلیقه مشتری بیشتر مورد مطالعه و توجه بازار قرار گیرد.

مدیرکل میراث فرهنگی استان در پاسخ به سؤالی درباره میزان اشتغال‌زایی و درآمدزایی صنایع دستی در خراسان رضوی عنوان می‌کند: در حال حاضر تخمین زده می‌شود بالغ بر۲۵ هزار نفر در استان در این عرصه مشغول به کار باشند اما آمار دقیقی از میزان درآمد آنان در دست نیست.

زارع‌صفت در واکنش به انتقاد برخی فعالان عرصه صنایع دستی از عرضه محصولات وارداتی در این بازار اظهار می‌کند: باید یادآور شد صنایع دستی تعریف خاص خود را دارد و آنچه هم اکنون در بازار به اسم صنایع دستی چینی عرضه می‌شود در حقیقت مطابق تعریف صنایع دستی نیست؛ آسیب حضور کالاهای چینی در بازار ایران در همه صنوف مشهود است و صنایع دستی نیز از این روند آسیب بسیار دیده است. وی اضافه می‌کند: ارزان بودن کالاهای چینی، تیراژ بالا، تنوع و از همه مهم‌تر شناخت تولیدکنندگان چینی از سلیقه بازار سبب شده تا متأسفانه توان رقابت از تولیدکننده ایرانی سلب شود که حمایت از تولیدکننده داخلی، سخت‌گیری گمرک در ورود کالاهای چینی و قاچاق و تلاش تولیدکننده و بازار برای کسب رضایت مشتری می‌تواند این روند را تعدیل کند.

مدیرکل میراث فرهنگی استان با اشاره به اینکه با توسعه بازار به طور حتم اوضاع بازار صنایع دستی ایران توسعه خواهد یافت، می‌افزاید: مشهد بی‌شک فرصت مغتنمی برای توسعه تولید محصولات صنایع دستی ایرانی است و سازمان میراث فرهنگی نیز به این ظرفیت واقف است به همین جهت توسعه بازار صنایع دستی در غالب بازار سوغات مشهد در دستور کار دارد. وی یادآور می‌شود: سازمان میراث فرهنگی برگزاری نخستین نمایشگاه بازاریابی مشهد در بهمن مال سال ۹۳ به منظور توجه به بازار صنایع دستی ایران را در دستور کار قرار داد که برگزاری این نمایشگاه و بررسی واکنش بازار، تجربه مفید و جدیدی در این عرصه بود.

زارع‌صفت با تأکید بر اینکه حضور موفق در بازار سوغات مشهد نیاز به تحقیق مطالعه و برنامه‌ریزی دقیق دارد، می‌گوید: این مهم در حال حاضر با وجود مشکلات، موانع و خلاءهای قانونی در معاونت صنایع دستی مشهد و با کمک بخش خصوصی در حال انجام است. توجیه و تغییر سلیقه بازار و مخاطبان عزم جدی تمام بدنه دولت و مجلس را می‌طلبد که تأکید مقام معظم رهبری مبنی بر استفاده از تولیدات داخلی می‌تواند سر لوحه این برنامه‌ریزی قرار گیرد.

زارع صفت: در حال حاضر تخمین زده می‌شود بالغ بر ۲۵ هزار نفر در استان در این عرصه مشغول به کار باشند اما آمار دقیقی از میزان درآمد آنان در دست نیست.

خبر

نقشه راهی برای جذب سرمایه وجود ندارد

ایسنا- رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی با اشاره به مشکلات موجود در حوزه جذب سرمایه، گفت: بحث اصلی در زمینه جذب سرمایه بر سر زیرساخت‌هاست.

حسن حسینی با بیان اینکه در خراسان رضوی پتانسیل بالایی برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی وجود دارد، عنوان کرد: اما متأسفانه نقشه راهی در این زمینه وجود ندارد. وی ادامه داد: البته تصویب سند آمایش استان گام موثری است که می‌تواند در آینده راهگشا باشد.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان تصریح کرد: چرا سرمایه‌گذار خارجی باید در کشوری سرمایه‌گذاری کند که هیچ امنیتی برای سرمایه وی وجود ندارد؛ وقتی که شرایط برای سرمایه‌گذار داخلی نیز فراهم نیست و زور ما به دارایی، مالیات و تأمین اجتماعی نمی‌رسد، انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری باقی نمی‌ماند.حسینی بااشاره به مشکلات موجودبرای سرمایه‌گذاری، گفت: هیچ یک از شرایط موجود برای سرمایه‌گذار در کشور حتی با افغانستان هم برابری نمی‌کند، این شرایط باعث شده تا در گذشته شاهد فرار سرمایه‌های داخلی به دبی و امروز به ترکیه و سایر کشورها باشیم.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان به روند پیچیده اخذ مجوز برای واحد تولیدی در کشور اشاره کرد و گفت: در حال حاضر فردی که بخواهد یک واحد تولیدی راه‌اندازی کند با مشکلات زیادی مواجه است اما کل این روند در کشورهای توسعه‌یافته یک هفته‌ای انجام می‌شود.

حسینی در خصوص دلیل مشکلات موجود بر سر راه جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در کشور، اظهار کرد: ما شعار می‌دهیم و دیگران عمل می‌کنند اما اقتصاد و تولید با شعار اداره نمی‌شود، در حال حاضر شرایط برای تولید روزبه روز سخت‌تر می‌شود، برای مثال در حالی که رکود رو به افزایش است شاهد افزایش مالیات هستیم.رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان با اشاره به تأکیدات فراوان مقام معظم رهبری بر تولید به عنوان ستون فقرات اقتصاد مقاومتی، خاطرنشان کرد: متأسفانه اراده‌ای برای حل مشکلات اقتصادی کشور وجود ندارد؛ طبیعتا زمانی که از صنعت با حاشیه سود ۱۲ درصد، بهره‌های بانکی ۲۴ درصد دریافت می‌شود نتیجه به پدیده و تبرک و مؤسسات غیرمجاز ختم می‌شود.

حسینی به اقتصاد سیاست‌زده کشور اشاره و عنوان کرد: در دولت قبل افرادی که به رأس هرم قدرت سیاسی متصل بودند از راه مفت پول درآوردند و نتیجه این شده که حالا می‌بینیم کسب درآمد از راه تولید کار سختی است.

خبر

خراسان رضوی دارای ۲۲ رشته بومی صنایع دستی است

ایرنا- **معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی گفت: این استان دارای ۲۲ رشته بومی و مزیت‌دار صنایع دستی است.**

محمد مطیع در گفت‌وگو ایرنا افزود: از جمله این صنایع می‌توان به رشته سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، سنگ تراشی (حجاری سنتی)، قلم زنی روی سنگ، ابریشم بافی، نوار بافی، زیورآلات سنتی، پوستین دوزی، ارغوان بافی، کاشی سنتی و گلدوزی اشاره کرد. وی اظهار کرد: از مجموع ۲۵۰ رشته صنایع دستی در ایران ۷۰ رشته در خراسان رضوی فعال است و تاکنون ۴۳ اثر صنایع دستی تولید هنرمندان این استان موفق به اخذ نشان ملی مرغوبیت کالای صنایع دستی شده است.

مطیع گفت: ۲۵ هزار هنرمند صنایع دستی در این استان مشغول فعالیت هستند که تاکنون برای بیش از ۱۹ هزار نفر از این تعداد کارت شناسایی صادر شده است. وی افزود: علاوه بر این بسیاری از هنرمندان به صورت فردی مشغول فعالیت و تولید محصولات صنایع دستی هستند.

معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی ادامه داد: هم‌اکنون پنج بازارچه دائمی صنایع دستی و ۱۶ فروشگاه معتبر و صنایع دستی در مشهد فعالیت دارند و ۳۵ تشکل مرتبط با صنایع دستی در این استان برای پیگیری مسائل صنفی هنرمندان فعالیت می‌کنند.

رشته‌های گیوه‌دوزی، جاجیم‌بافی، شرع بافی، چلنگری، صحافی سنتی، برک بافی، قفل‌سازی، علامت سازی و دباغی سنتی در خراسان رضوی کاملا مسنوخ شده‌اند و صنایع دستی چادر شب بافی، پوستین دوزی، رنگرزی گیاهی، احجام سنتی، آینه کاری، نمد مالی، مسگری، چارق دوزی و گره چینی نیز در شرف نابودی هستند

اجرای نمایش «آقای اشمیت کیه؟» تمدید شد

دنیای اقتصاد- **اجرای نمایش «آقای اشمیت کیه ؟» به مدت چهار شب درکارگاه تئاتر شمایل تمدید شد.**

تاریخ اجرای نمایش «آقای اشمیت کیه؟» به کارگردانی سجاد مشتاق تا سه شنبه ۱۹ خردادماه تمدید شد و علاقه مندان می‌توانند از شنبه ۱۶ خردادماه به مدت چهار شب درکارگاه تئاتر شمایل واقع در حد فاصل سناباد ۴۵ و ۴۷ ساعت ۱۹ شاهد اجرای این نمایش باشند.

در این اجرا صادق سفید باغی، عاطفه پوربهرام، رضا اسلامی‌تبار، علی محمودی و محمد جمال‌آبادی بازی می‌کنند و از دیگر عوامل این نمایش می‌توان به علی محمودی(مشاور کارگردان)، سیدحبیب قاآنی(مدیرروابط عمومی)، پرنیان عباسی(طراح صحنه ولباس)، علی محامدی مشهدی(موسیقی)، ژاله طوسی(نوازنده ویولنسل)، امیدمحمدزاده(کوزه)، محمدشیروانیان(گیتار)، محمد رحمانی(نور)، علی بوژمهرانی(مدیر صحنه)، مهلا غفوریان(منشی صحنه)، شبیر ستایش(طراح پوستر وبروشور) و...اشاره کرد.

«آقای اشمیت کیه؟» روایتگر اتفاقات عجیب و غریب زندگی خانم و آقای قوچی است که با بلند شدن صدای زنگ تلفن، ناگهان خود را در وضعیتی ناشناخته و عجیب می‌بینند.

عکس هفته

جمع‌آوری ته سیگار در هفته مبارزه با دخانیات

عکس: ایسنا/ امیر حریرچی

رضا دانشور؛ پرده آخر را دور از زادگاهش اجرا کرد؛

مسافر «هیچ کجا» آرام گرفت

دنیای اقتصاد، صابر افشارزاده- **در هوای سرد یک روز زمستانی از مقابل یک کتاب فروشی می‌گذشتم و روزگار ملال پر می‌کردم . در ویترین نه چندان پر زرق و برق خیره به دنبال فرو رفتن در دنیایی که ارزشش را داشت، می‌گشتم . آدم‌های مختلف کتاب‌فروشی با نام‌هایشان و قصه‌هایی که بر پشت می‌کشیدند، سعی می‌کردند توجهم را جلب کنند . سرانجام به درون پا گذاشتم و چند نام در دستم گرفتم. کتاب فروش، آدم‌های مختلف را از دستم بیرون کشید و مرا دعوت به پای گذاشتن در زندگی و جهان انسانی کردکه حالا از بخت بدم بعد از مرگش درباره‌اش می‌نویسم.**

او در به ثمر رساندن یک جریان مهم تئاتری نه تنها در شهرش بلکه در آینده‌دار شدن این هنر در کشور نقش مهمی بازی کرد

صحبت کردن از رضا دانشور کار هر کسی نیست. هرچند که درباره‌اش زیاد قلم‌فرسایی شده و به جرأت هیچ کدام نتوانسته حق مطلب را ادا کند. مردی که قلمش پر از رمز و راز سالیان زندان و شکنجه و تبعید بود و دغدغه‌های بسیاری داشت. یکی از تأثیرگذارترین چهره‌های ایرانی بر ادبیات مهاجرت که بنایش بر تغییر باور نسل‌های متفاوت نسبت به ترک وطن و فعالیت فرهنگی خارج از مرزها بود. سال ۱۳۲۶ در مشهد متولد شد و از ابتدای دوره جوانی به تئاتر علاقه‌مند شد و درکنار هم‌نسلانش تلاش کرد تا قدمی برای اعتلای فرهنگ بردارد. مردی که پیشه‌اش فرهنگ و هنر بود در به ثمر رساندن یک جریان مهم تئاتری نه تنها در شهرش بلکه در آینده‌دار شدن این هنر در کشور نقش مهمی بازی کرد.

■ **تحول با نماز میت**

رضا دانشور در ابتدای دهه پنجاه با چاپ داستان‌های کوتاه در مجلات مختلف شناخته شد و تلاش‌های بی‌وقفه‌اش با چاپ داستان بلند « نماز میت » به ثمر نشست، به‌گونه‌ای که هوشنگ گلشیری در سخنرانی اعلام کرد که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. چاپ داستان «آنچه فردا بینی و پس‌فردا بینی و پسان‌فردا» در مجموعه «بازآفرینی واقعیت» باعث مطرح شدن نام دانشور در فضای ادبی ایران پیش از انقلاب شد. «بازآفرینی واقعیت» گزیده‌ای از بهترین داستان‌های ایران بود که به انتخاب محمد علی سپانلو جمع‌آوری و منتشر شد. با این وجود وی آثار بسیار زیادی در زمان حیاتش به انتشار رساند اما هیچ گاه آنطورکه باید و شاید شناخته نشد . نمایشنامه ابوذر که در دوران تحصیل به رشته نگارش درآمد را شاید بتوان نقطه آغاز تحولی که وی در ادبیات فارسی به دنبالش بود، دانست. این نمایشنامه با اقتباس از کتاب «ابوذر غفاری؛ خداپرست سوسیالیست »ترجمه و تألیف علی شریعتی بر محور یک بازیگر نوشته شد و پس از اجرا در مشهد چند سال بعد در حسینیه ارشاد تهران روی صحنه رفت . پیش از انقلاب اسلامی مهم‌ترین موضوع داستان‌هایش کندوکاوی روانشناختی در اذهان برخی زندانیان سیاسی شکنجه شده و دنیای خبرچین‌ها است. نماز میت نیز از همین قاعده پیروی می‌کند. در واقع خط اصلی این داستان روایت دو زندانی سیاسی است که یکی از آن‌ها زیر شکنجه توانایی ایستادگی ندارد و در نهایت خبرچین می‌شود و دیگری به آرمان‌های خود وفادار می‌ماند.

دانشور یکی از چهره‌های مهم تئاتر شهر مشهد بود، او به همراه نویسندگان و کارگردانان و بازیگرانی مثل داریوش ارجمند، انوشیروان ارجمند، رضا صابری، داود کیانیان، رضا کیانیان و ... جریان تئاتری مهمی را در این شهر پایه‌گذاری کردند

■ **از نوآوری در ادبیات فارسی تا تربیت آیندگان**

آن‌هایی که سخت کوشی او را در ابتدای جوانی با انتشار جُنگ ادبی لوح تا آخرین روزهای حیات دیدند، آگاهند که هدف او فقط نوآوری در داستان‌نویسی مدرن ایران نبود، بلکه همیشه در این تلاش بود که با تشویق، کار گروهی را در زمینه فرهنگی و هنری قوت ببخشد. کارگاه نمایشنامه‌نویسی و ایجاد مدرسه تئاتر در رشته‌های هنرپیشگی و کارگردانی در شهر مشهد و جذب جوانان و نوجوانان در قبل از انقلاب نمونه‌ای بارز برای عملی ساختن چنین هدفی بود.

دانشور که هم داستان می‌نوشت و هم نمایشنامه، یکی از چهره‌های مهم تئاتر شهر مشهد بود. او به همراه نویسندگان و کارگردانان و بازیگرانی مثل داریوش ارجمند، انوشیروان ارجمند، رضا صابری، داود کیانیان، رضا کیانیان و ... جریان تئاتری مهمی را در این شهر پایه‌گذاری کردند.

چنین تلاش‌هایی که در آن دوره با مبارزه علیه سانسور توام می‌شد، از دید ماموران ساواک پنهان نماند، تا جایی‌که او را همچون بسیاری از همکارانش دستگیر کردند. پایداری او در زندان که با شکنجه‌های سخت و جانفرسا در سلول‌های انفرادی توام بود، سال‌ها به‌طول انجامید.

زمانیکه دادگاه پس از سال‌ها حبس، او را به تبعید در بلوچستان محکوم کرد، وی در آنجا نیز بیکار ننشست و تحقیقات تاریخی و فرهنگی وسیعی را درباره سیستان وبلوچستان آغاز نمود که به تدریج منتشر شد و همچنان یکی از مآخذ مهم تحقیقاتی در مورد این منطقه بشمار می‌رود.

■ **زمانه ساختن با مهاجرت**

ادبیات مهاجرت شاخه‌ای بسیار قوی است که به طور گسترده و همپای ادبیات داخلی پیش رفته و به رشد و بالندگی رسیده است. این نوع ادبیات را می‌توان واکنش اهل قلم درخارج از مرزهای بومی که در آن روزگار می‌گذراند، دانست. نویسنده‌ای که خود خواسته یا به اقتضای جبر زمان به محیطی خارج از سرزمین مألوف پا می‌گذارد و در آنجا می‌نویسد. دانشور ازاین قاعده مستثنی نبود. وقتی از این نوع ادبیات صحبت می‌کنیم منظور مشخصه‌هایی از فضای «زبان» شخصیت‌ها و ساختار و یا هر صورت دیگر ادبی است. نوعی کشمکش فرهنگی بین فرهنگ موطن و کشور میزبان. از طرف دیگر تابوهای موجود در جامعه ایران نیز همواره همراه وی بوده است. سال‌ها تلاش برای فرار از تأثیر پذیری سرزمینی که در آن زندگی می‌کرد و جایی که به آن تعلق داشت بی‌ثمر نبود و این همه تلاش ویژگی منحصربه فردی به آثارش افزود که به نوعی او را از تمامی همرده‌هایش متمایز می‌کرد. پس از موضوع فرهنگ بیشترین دغدغه او مساله زبان است. به طور کلی در مرور آثار نویسندگان مهاجر با برخوردهایی متنوع در زبان روبه‌روهستیم.

گسترده ترین برخورد از میان تمامی برخوردهایی که با زبان صورت می‌گیرد از یک سو با روساخت‌های زبان مادری است و از دیگر سو برخورد و کندوکاو نویسندگان و تاثیر پذیری ایشان از رویارویی با ژرف ساخت‌های زبان میزبان اتفاق می‌افتد. در مورد زبان گاهی دیده می‌شود نویسندگانی که با تغییرات زبانی در داخل کشور موطن همراه و هم‌گام نبوده و هنوز در افکار زمان قبل از مهاجرتشان هستند، برای نگارش اثر خود از زبان آن دوران استفاده می‌کنند.

این‌ها کسانی هستند که نمی‌توانند به کشورخود سفر کنند. آینه تمام نمای تأثیر مهاجرت بر دانشور را می‌توان در نامی که برای آخرین اثرش برگزید، یافت. « مسافر هیچ کجا» مجموعه سرگشتگی‌های او، که در یک نظر فهم مخاطب را با نوعی غم از جنس دیگر درگیر می‌کند . غمی که دیگر آنچنان برای یک فرد ساکن ایران آشنا نیست .

■ **خسرو خوبان**

پس از پیروزی انقلاب اسلامی دانشور به اصرار دوستان و نزدیکان ایران را ترک کرد و به پاریس رفت و همچنان به نوشتن ادامه داد . هوای سرد پاریس نیز نتوانست قلم را از او بگیرد و حاصل سال‌ها زندگی در غربت و تلاش ادبی او رمان‌های «عاشورا، عاشورا»، «کپرنشین‌ها»، «خسرو خوبان» و همچنین مجموعه داستان‌های «هی‌هی جبلی قم قم»، «شش داستان لوح»، «محبوبه و آل» و نمایشنامه‌های «کجای سال دو هزار منتظرت باشم»، «خورشید روی یخ»، «شهر لوط» و «مسافر هیچ کجا» شد .

رمان « خسرو خوبان » که با پس زمینه جنگ ایران و عراق نوشته شد ، یکی از مهم‌ترین رمان‌های نوشته شده در خارج از ایران است. این رمان که سال ۱۳۷۳ از انتشارات افسانه سوئد منتشر شده است با گزارشات ساواک، سازمان برنامه و ثبت احوال از روستایی در دماوند شروع می‌شود که نشان می‌دهد این روستا سرنوشت و سرشت عجیبی دارد و گاه از چشم انسان ناپدید می‌شود. در این بین انقلاب می‌شود و جستجوی جهاد سازندگی نیز ثمری جز یک جنازه در اعماق یخ‌ها ندارد. به گواه کارشناسان توجه به مایه‌های جنون و جنایت و وهم‌های تحقیر شدنی نثر دانشور که مکافات جنایت‌های خویش را پس می‌دهند، تأثیر داستایفسکی را بر او آشکار می‌کند .

■ **دست سرد پاریس**

سه هفته پیش هنگامی که یادداشتی برای به عزا نشستن در سوگ محمدعلی سپانلو می‌نوشتم فکرش را نمی‌کردم که مدتی بعد باید برای یار همیشگی‌اش نیز دست به قلم شوم . دست مرگ در درخت هنر کشورم می‌چرخد و آرام آرام همه را هرس می‌کند . پس از سپانلو ، محسن مرزبان کارگردان پیشکسوت تئاتر و به فاصله اندکی رضا دانشور!

او مدت‌ها با بیماری سرطان لوزالمعده دست و پنجه نرم می‌کرد تا اینکه شامگاه چهارشنبه ۶ خرداد در بیمارستان آلبر شانویه کرِتی پاریس درگذشت. دانشور از جمله نویسندگانی بود که به اوزان عروضی شعر فارسی علاقه داشت و آثار مختلف داستانی و نمایشی را در بحرهای عروضی نوشت.

او شخصیت‌هایی را وارد ادبیات مدرن ایران کرد که منعکس‌کننده تمامی رنج‌ها و صدمات ناشی از شکست‌ها و سرخوردگی‌های سیاسی و اجتماعی شصت سال گذشته باشند .

دانشور رستگاری را در کتاب می‌جست. می‌گفت اگر کتاب نبود بی‌گمان روح متلاطمش سرنوشتی جز غرق‌شدن در هولناک‌ترین ورطه‌ها نمی‌یافت.

او نوشتن را نه ثمره الهام، بلکه حاصل کاری بی‌وقفه می‌دانست که با کسب دانش و هنر میسر می‌شود. تلاش مداوم در کشف و آموختن، از او آموزگاری یگانه ساخته بود، گرچه نویسندگی ادعایش بود.

نوشته‌هایش رمان‌ها،نمایش‌نامه‌ها،داستان‌های کوتاه و مقاله‌هایش، آثاری هستند که ما را به لذتِ ناب خواندن، پرسیدن و دوباره خواندن دعوت می‌کنند. حال همزمان با کوتاه شدن عمر باقی مانده‌های این نسل طلایی ادبیات کشورمان، که همه ما خاطرات ریز و درشت با دست نوشته‌هایشان داریم، معلوم نیست که چه کسانی قرار است اذهان جوانان فردای کشورمان را بسازند .

خبر

بی توجهی به دانشجویان معضل معاونت فرهنگی دانشگاه‌ها

مهر- **مسئول مناطق وزارت علوم تحقیقات و فناوری گفت: مهمترین آسیب فعالیت‌های معاونت فرهنگی دانشگاه‌ها بی‌توجهی به مشارکت‌پذیری دانشجویان به عنوان مخاطب اصلی است.**

محمد رضا ضمیری در اولین نشست شورای معاونان فرهنگی دانشگاه‌ها و موسسات غیردولتی- غیرانتفاعی منطقه ۹ کشور که در سالن اجتماعات دانشگاه بینالود برگزار شد، اظهار کرد: برخی موانع و مشکلات به صورت مقطعی است و برخی مداوم بوده اما به نظر می‌رسد مهم‌ترین آسیب فعالیت‌های معاونت فرهنگی دانشگاه‌ها ندیده گرفتن دانشجویان و طرد آن‌ها از فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها بوده است. وی دانشجویان را مخاطب اصلی این معاونت عنوان کرد و افزود: برای مشارکت دادن دانشجویان در فعالیت‌های فرهنگی باید آشتی میان دانشجویان و مسئولان صورت گیرد.

نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ادامه داد: برای به نتیجه رسیدن فعالیت‌های فرهنگی نیاز است با نگاهی کارشناسانه به منابع مالی و انسانی و ظرفیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها توجه کنیم. وی به کلیشه‌ای شدن فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها در برنامه‌های مناسبتی اشاره کرد و افزود: فعالیت‌های معاونت فرهنگی دانشگاه از سطح فعالیت‌های روابط عمومی بالاتر است.

ضمیری با بیان این که بودجه همیشه به عنوان مساله‌ای در معاونت فرهنگی دانشگاه‌ها وجود داشته است، افزود: اما بدون استفاده از امکانات و فضاها و توجه نکردن به مدیریت منابع انسانی و مالی آسیب بیشتری به این فعالیت‌ها وارد می‌کند. وی به لزوم توجه به تجربیات گذشتگان در این زمینه اشاره کرد و افزود: عدم هماهنگی نهادهای درون سازمانی در حوزه فرهنگی از عمده مشکلات فعالیت‌های فرهنگی این معاونت است.

ضمیری ادامه داد: با وجود این که دانشگاه باید بر جامعه تأثیرگذار باشد گاهی مشاهده می‌کنیم که مشکلات و معضلات جامعه وارد دانشگاه می‌شود و دانشگاه در حل این مشکلات ناتوان است. وی به مشکلات برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی اشاره کرد و گفت: با وجود تأکیدات رهبری و اصرار وزارت علوم بر برگزاری این کرسی‌ها، برای ایجاد فضای گفتمان تلاش نکرده‌ایم.

ضمیری‌افزود: لزومی‌ندارد که‌این کرسی‌ها صرفادر موضوعات سیاسی برگزار شوند، می‌توانیم در مسائل اجتماعی و اقتصادی هم کرسی‌هایی برگزار کنیم و از این طریق فضای گفتمانی بهتری را ایجاد کنیم. وی تأکید کرد: مسئولان توجه داشته باشند که بیشتر دغدغه‌ها مشترک است که این دغدغه‌های مشترک با بیان مختلف ارائه می‌شود و اختلاف سلیقه و نظر را ایجاد می‌کند.

ضمیری تصریح کرد: اگر هدف ما خدمت‌رسانی به دانشجو باشد با صحبت و گفت‌وگو می‌توان این اختلافات را به حداقل رسانید.

پیشکسوت تئاتر دفاع مقدس در گفت‌وگو با تسنیم:

تئاتر رضوی و دفاع مقدس در مشهد مغفول مانده است

تسنیم- **پیشکسوت تئاتر دفاع مقدس گفت: تئاتر رضوی و دفاع مقدس در مشهد مغفول مانده است.**

رضا حسینی گفت: به عنوان یک هنرمند، افق کار خود را مشخص کرده‌ام و اگر زمانی هزینه‌های ساخت و تولید اثری را نداشته باشم به تدریس در حوزه تئاتر می‌پردازم.

وی افزود: این که هنرمندان تئاتر بدون حمایت مسئولان فرهنگی به کار خود ادامه می‌دهند نشان دهنده این است که هنرمندان تئاتر با عشق و علاقه به این حوزه از هنر می‌پردازند و حتی اگر بودجه‌ای برای تولید آثار هنری نباشد آنها باز هم کار خود را انجام می‌دهند اما این وضعیت متأسفانه در دراز مدت سبب می‌شود کیفیت آثار هنری کمتر شود.

حسینی عنوان کرد: پرسشی که من از تئاتر مشهد و مسئولان آن دارم این است که ما در سال ۹۳ چند کار تئاتر در راستای فرهنگ رضوی تولید کردیم؟ و این پرسش حتی در حوزه‌های هنری دیگر نیز مطرح است که بدانیم چه تعداد نمایشنامه و کتاب و رمان در حوزه فرهنگ رضوی تولید شده است؟

در شاندیز برگزار شد:

کنسرت بی‌حاشیه سالار عقیلی در غیاب همسر

تابناک- **سالار عقیلی خواننده و آهنگساز این بار در حالی موفق به دو بار اجرا در شاندیز شد که نوازنده اصلی دف این کنسرتش خانم حریر شریعت‌زاده (همسرش) نبود تا از روی سن به پایین کشیده شود.**

سالار عقیلی خواننده و آهنگساز مطرح کشورمان در حالی در ایام میلاد امام زمان(عج) موفق به اجرای دو برنامه در شاندیز شد که در روز بیست ودوم دی ماه سال گذشته در همین شاندیز در نزدیکی مشهد، همسر وی که دف می‌نوازد پس از اجرای نخستین بخش از کنسرتش از سن پایین آورده شد.

آن روزها سالار عقیلی از این‌که چه فرد یا سازمانی درخواست حضور نداشتن همسر وی، حریر شریعت‌زاده نوازنده پیانو و دف گروه را کرده بود، ابراز بی‌اطلاعی کرد و البته به احترام مردم برنامه را ادامه داد تا کنسرت برگزار شود.

سالار عقیلی، خواننده موسیقی سنتی ایران همچنین برای اجراهای قبلی خود در تربت جام و دانشگاه فردوسی مشهد نیز پیشتر با مشکل مواجه شده بود.

بنابراین گزارش این بار اما نمایندگانی از شهرداری شاندیز و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی در این مراسم از آغاز حاضر بودند که خود نویدی بود بر اینکه کنسرت در آرامش برگزار می‌شود.

همچنین تیمی از معاونت فرهنگی اجتماعی نیروی انتظامی نیز در ورودی‌های سالن از میهمانان خواستند هنگام ورود حجاب و شئونات اسلامی را رعایت کنند یعنی همه چیز برای یک اجرای بی‌حاشیه فراهم است.

جالب اینکه علاقه‌مندان به موسیقی که از ساعتی قبل از برگزاری کنسرت در مقابل ایوان تخت جمشید شاندیز آماده ورود به سالن برگزاری بودند با تاخیری ۲۰ دقیقه‌ای وارد سالن شدند و اجرای گروه موسیقی نیز که قرار بود۴۵ :۱۹ دقیقه باشد در ساعت ۲۰:۳۰ دقیقه با ورود سالار عقیلی در میان تشویق‌های بی‌امان طرافدارنش آغاز شد.

سالار عقیلی در این کنسرت در حین اجرای اثر «خوشه چین» بارها و بارها مورد تشویق قرار گرفت و بعد از به نمایش گذاشتن چند قطعه دیگر سرانجام با همخوانی حاضران و میهمانان تصنیف بسیار زیبای «وطنم» را اجرا نمود که شور و حال خاصی در سالن برگزاری به وجود آمد.

از حواشی این برنامه فرهنگی نیز می‌توان به حضور نیروهای پلیس جهت برقراری و حفظ امنیت مراسم در اطراف مجموعه ایوان تخت جمشید اشاره کرد.

همچنین گرندنیوز گزارش داد اجرای دوم این خواننده مشهور در ساعت ۲۲ تا ۴۰ دقیقه تاخیر برگزار شد و موردی از بی‌نظمی و اخلال در قبل و بعد از اجرای گروه موسیقی و خواننده توسط نیروی انتظامی گزارش نشد.

بلیت‌های این کنسرت موسیقی به سه دسته ۱۲۰، ۹۰ و ۷۰ هزار تومانی تقسیم شده بود که بلیت‌های سه ردیف اول، رو به روی صحنه به صورت vip محسوب شده و به قیمت ۱۲۰ هزار تومان به فروش رسیده بودند و بلیت‌های ردیف چهارم تا هجدهم رو به روی صحنه به قیمت ۹۰ هزار تومان و بلیت‌های ردیف‌های کنار صحنه در سمت چپ و راست نیز به قیمت ۷۰ هزار تومان فروخته شده بود.

«دنیای اقتصاد» بررسی می کند؛

زیر و بم گردشگری در مشهد

دنیای اقتصاد، سپهر استیری- در آستانه فصلی گرم، تکاپوی دوباره مسافران به گوش می‌رسد. کوچه‌ها و خیابان‌های مملو از جمعیت، دست‌هایی کشیده تا میانه خیابان برای جلب مشتری هتل‌ها و مسافرخانه‌ها، طرح‌های ترافیکی، چادرهایی در گوشه و کنار خیابان و مردمانی با گویش‌های متفاوت همه و همه از ویژگی‌های شهری به نام مشهد در فصل تابستان است.

حرم مطهر رضوی به عنوان یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری این شهر همه ساله قشر عظیمی از هموطنان را به مشهد فرامی‌خواند اما به راستی چه اقداماتی در راستای بهره‌مندی از این پتانسیل می‌توان در نظر داشت؟ چه کم و کاستی‌هایی در ارائه خدمات به زائران در این بین وجود دارد؟ چه کالاها و خدماتی بیش از سایرین مورد توجه زائران است؟ آیا در بهره‌مندی از این پتانسیل گردشگری موفق بوده‌ایم؟!

در این گزارش به بررسی نتایج پژوهشی درباره گردشگری داخلی مشهد خواهیم پرداخت، پژوهشی که توسط گروه اقتصاد گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد و با تکمیل ۲۱۰۰ پرسشنامه توسط زائران در فاصله اسفند۹۱ تا فروردین۹۲ در محدوده پنج ورودی منتهی به حرم مطهر رضوی به دست آمده است.

با توجه به تکمیل پرسشنامه‌های مذکور توسط زائران حرم مطهر رضوی باید گفت که نتایج پژوهش مذکور می‌تواند راهنمای مسئولان و برنامه‌ریزان شهری جهت شناخت هرچه بیشتر پتانسیل گردشگری مشهد، تامین زیرساخت‌های لازم و شناخت بازارها و جاذبه‌های موجود شود اما بدون شک برای دستیابی به موفقیت و استمرار آن نمی‌توان تنها به این پژوهش بسنده کرد و باید در فواصل زمانی متعددی به بررسی گردشگری مشهد پرداخت.

در نخستین گام و همانطور که در نمودار شماره یک پیداست، بالغ بر ۸۸,۲ درصد از زائران حرم امام رضا(ع) به طریق شخصی اقدام به عزیمت به مشهد کردند. این نکته از این حیث حائز اهمیت است که بنا به گفته بسیاری از کارشناسان اقتصادی و مسئولان استانی، مهمترین جاذبه خراسان رضوی و علی‌الخصوص مشهد مقدس، جاذبه گردشگری زیارت این شهر می‌باشد که متاسفانه بنا به نتایج به دست آمده تنها ۱۱,۸ درصد از زائران بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) از تورهای مسافرتی و برنامه‌ریزی شده قبلی جهت سفر به مشهد بهره برده‌اند. بهره‌مندی هرچه بیشتر مسافران از تورها و آژانس‌های مسافرتی، فرصت مناسبی جهت افزایش اشتغال قشر عظیمی از شهروندان را مهیا ساخته و می‌تواند به کسب درآمد هرچه بیشتر منتهی شود. اما برای رونق هرچه بیشتر تورها و آژانس های مسافرتی توجه به نکاتی حائز اهمیت است. بدون شک برای افزایش بهره‌مندی از این پتانسیل استانی باید خدمات رفاهی هرچه بیشتر و با قیمت‌هایی مناسب‌تر نسبت به دیگر مقاصد گردشگران زیارتی ارائه شود.

همانطور که در نمودار شماره دو پیداست جوانان سهم عظیمی از گردشگران را شامل می‌شوند و قریب به ۴۷,۷ درصد از گردشگران را گروه سنی ۱۸ الی ۳۵ سال تشکیل می‌دهند. با آگاهی از حضور چشمگیر این قشر می‌توان به تهیه و تدارک نیازهای آنان در اطراف حرم یا نقاط مجاور و خلوت‌تر شهر مبادرت ورزید که برای نمونه می‌توان از احداث مجتمع های آبی و سایر فعالیت‌های سرگرم کننده و تفریحی در خارج از محدوده حرم و در مناطق حاشیه‌ای یاد کرد.

بهره‌مندی هرچه بیشتر مسافران از تورها و آژانس‌های مسافرتی، فرصت مناسبی جهت افزایش اشتغال قشر عظیمی از شهروندان را مهیا ساخته و می‌تواند به کسب درآمد هرچه بیشتر منتهی شود

عکس: روستای میج/ در دامنه کوههای مشرف به روستاهای مغان، ارغند، مایانات و طرقبه

بالغ بر ۸۸,۲ درصد از زائران حرم امام رضا(ع) به طریق شخصی اقدام به عزیمت به مشهد کردند

■ **زمان و مکان اقامت**

با نگاهی به نمودارهای سوم و چهارم درمی‌یابیم که ۶۸,۱ درصد از زائران تنها و تنها دو الی پنج شب در مشهد اقامت دارند که بدون شک یکی از نیازهای این سیل عظیم جمعیت بهره‌مندی از اقامتگاه‌هایی با کیفیت، امن و مطمئن است، امری که می‌تواند موجب جذب هرچه بیشتر گردشگران و درآمد را در پی داشته باشد. اما نکته جالب توجه اینجاست که با وجود چنین پتانسیل عظیمی سهم هتل‌ها، هتل آپارتمان‌ها و مهمان‌پذیرها از تامین اقامت‌گاه‌های گردشگران تنها ۳۷,۳۶ درصد است. این مهم تا حدی تاثیرگذار بوده که محمد قانعی، رئیس اتحادیه هتلداران در مشهد در مصاحبه با ایسنا از فعالیت خانه‌های مسافر(خانه‌های شخصی که با هدف اسکان مسافر در شهرهایی که فاقد مراکز اقامتی مجاز مثل هتل‌ها هستند، به وجود آمدند) انتقاد می‌کند و می‌گوید: «جای تاسف است که سازمان میراث فرهنگی در شهری که ظرفیت هتل‌های آن در تعطیلات نوروز خالی است، اقدام به تبلیغات خانه‌های مسافر می‌کند.» قانعی در ادامه با اشاره به فعالیت ۶۰۰۰ واحد غیر مجاز، افزود: «متاسفانه برای جلوگیری از آن‌ها اقدامی انجام نشده است. با وجود فعالیت این اماکن تعداد هتل‌های مشهد بیش از حد نیاز است و متاسفانه سازمان میراث فرهنگی بدون نیازسنجی و در نظر گرفتن ظرفیت شهر برای ساخت هتل مجوز صادر کرده است.» قانعی ظرفیت خالی هتل‌های مشهد را بی‌ارتباط با قیمت‌های آنان دانسته و معتقد است زمانی که قیمت یک هتل پنج ستاره در مشهد ۳۰ درصد کمتر از قیمت میانگین کشوری است، مساله اصلی که باعث خالی ماندن ظرفیت هتل‌های مشهد حتی در ایام پیک مسافرتی می‌شود، رقابت خانه‌های شخصی، زائرسراهای دولتی و اماکن اقامتی غیر مجاز با مراکز اقامتی مجاز از جمله هتل‌هاست. مساله‌ای که می‌تواند موجب اختلال در بازار گردشگری و خدمات رسانی مناسب به زائران شود.

رئیس اتحادیه هتل‌داران مشهد در ادامه صحبت‌های خود با بیان این که تعداد مراکز اقامتی غیر مجاز طی چند سال گذشته ۲۰ برابر شده است، گفت: «خانه‌های شخصی مانند کالاهای قاچاق هستند که خدمات قاچاق ارائه می‌دهند، این خانه‌ها حتی نسبت به برخی از هتل‌ها ارزان‌تر نیستند و این در حالی که است که از نظر بهداشتی، ایمنی و ... نیز مشکلات زیادی دارند اما به دلیل آزادی‌هایی که به مسافران می‌دهند، استقبال بیشتری از آن‌ها می‌شود.»

■ **مکان‌های مورد توجه گردشگران**

از دیگر نتایج حائز اهمیت این پژوهش که می‌تواند برنامه‌ریزان شهری را در ارائه خدمات هرچه بهتر و جذب درآمد یاری رساند، نمودارهای پنجم و ششم می‌باشند. همانطور که در نمودار پنج مشاهده می‌شود بیشترین تعداد بازدیدکننده در میان مکان‌های زیارتی و سیاحتی مشهد را حرم مطهر رضوی به خود اختصاص داده و در ادامه به ترتیب بازار رضا، کوهسنگی و ... قرار دارند. نتایج به دست آمده می‌تواند ما را در راستای بهبود سیستم حمل و نقل جهت سهولت و تسریع دسترسی هرچه سریع‌تر و بهتر به مکان‌های مربوطه یاری رساند. در این بین نباید از ساماندهی وسایل رفاهی و تفریحی متناسب در هریک از مکان های یاد شده غافل شد.همان طور که در نمودار شش پیداست، میانگین ساعات حضور گردشگران در هر یک از جاذبه‌های گردشگری شهر محاسبه شده است. بیشترین ساعات حضور مسافران را مجتمع‌های آبی مشهد به خود اختصاص داده‌اند که با توجه به ۱۸ الی ۳۵ ساله بودن ۴۷,۷ درصد از گردشگران، مورد توجه بودن چنین مکان‌هایی دور از انتظار نیست و چه بسا با ساماندهی هرچه بهتر و بیشتر سیستم حمل و نقل شهری، رفاهی و ایجاد مجتمع‌های تفریحی از این دست بتوان درصد بیشتری از مسافران را جذب کرد.

■ **سطح درآمدی**

با نگاهی به نمودار شماره هفت می‌توان سطح درآمدی زائران را مورد بررسی قرار داد. برای نمونه ۵۴,۲ درصد از خانواده‌ها در مقطع زمانی تکمیل پرسشنامه، دارای درآمدی بین ۵۰۰ هزارتا یک میلیون تومان بوده‌اند که آگاهی از این مهم می‌تواند بسیاری از عاملان اقتصادی را در راستای نوع و قیمت کالا و سطح خدمات عرضه شده یاری رساند.

از دیگر نکات حائز اهمیت که می‌تواند ما را در راستای ارائه خدمات هرچه بهتر به مسافران یاری کرده و با فراهم نمودن امکانات لازم در هر یک از حوزه‌های مورد نظر زمینه اشتغال‌زایی و کسب درآمد هرچه بیشتر را سبب شود، توجه به اولویت‌ها، علایق و کالاهای خریداری شده توسط زائران است. برای مثال همانطورکه در نمودارهای هشتم و نهم مشاهده می‌شود مراسم و کالاهای مذهبی رتبه‌های نخست و دوم علایق و بیشترین کالاهای خریداری شده توسط زائران را شامل می‌شوند، به همین ترتیب و با توجه به اولویت علایق می‌توان امکان دسترسی هرچه راحت‌تر و سریع‌تر به این علایق را فراهم نمود و زمینه را برای عرضه کنندگان کالاها و خدمات مورد توجه زائران را بیش از پیش فراهم کرد.

جوانان سهم عظیمی از گردشگران را شامل می‌شوند و قریب به ۴۷,۷ درصد از گردشگران را گروه سنی ۱۸ الی ۳۵ سال تشکیل می‌دهند. با آگاهی از حضور چشمگیر این قشر می‌توان به تهیه و تدارک نیازهای آنان در اطراف حرم یا نقاط مجاور و خلوت‌تر شهر مبادرت ورزید

■ **عمده‌ترین مشکلات زائران**

بنا بر نظرسنجی صورت گرفته مهمترین مشکلات زائران به ترتیب اولویت به این شرح است:
مشکلات و کمبودهای مرتبط با اماکن اقامتی، عدم نظارت و گرانی قیمت، نرخ تاکسی و نحوه برخورد تاکسیرانان، کمبود ظرفیت پارکینگ‌های عمومی، ترافیک سنگین و شلوغی شهر، مشکلات طرح ترافیک اطراف حرم.

جالب آنجاست که با توجه به گفته رئیس اتحادیه هتلداران مشهد، هتل‌های مشهد در زمان اوج گردشگری همچنان با ظرفیت خالی همراه هستند و این مهم در شرایطی رخ می‌دهد که مهم‌ترین مشکل زائران حرم مطهر رضوی کمبودهای مرتبط با اماکن اقامتی است. چه بسا بتوان با تعامل هرچه بیشتر سازمان میراث فرهنگی و اتحادیه هتلداران خاطراتی به یادماندنی‌تر را برای مسافران و جذب هرچه بیشتر گردشگر به ارمغان آورد.

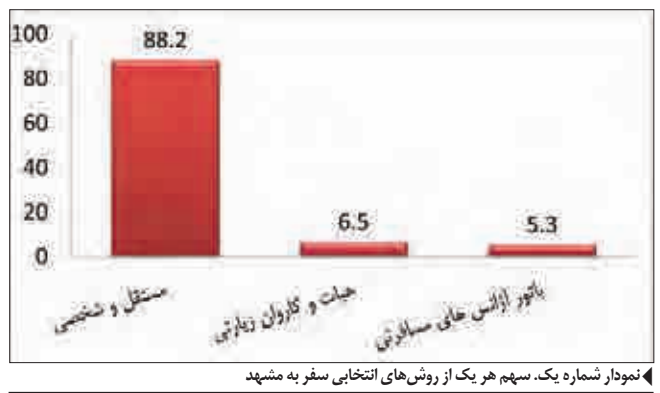

نمودار شماره یک. سهم هر یک از روش‌های انتخابی سفر به مشهد

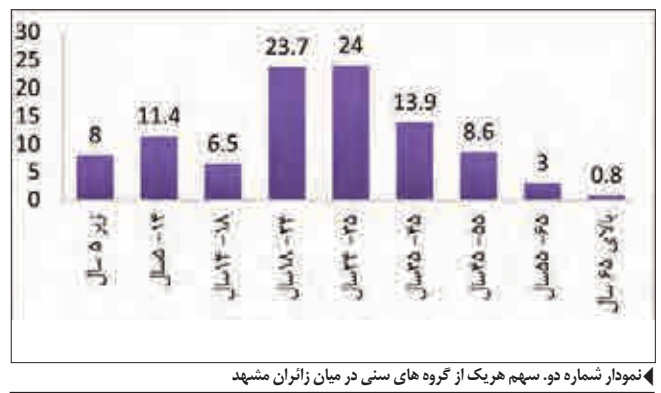

نمودار شماره دو. سهم هریک از گروه های سنی در میان زائران مشهد

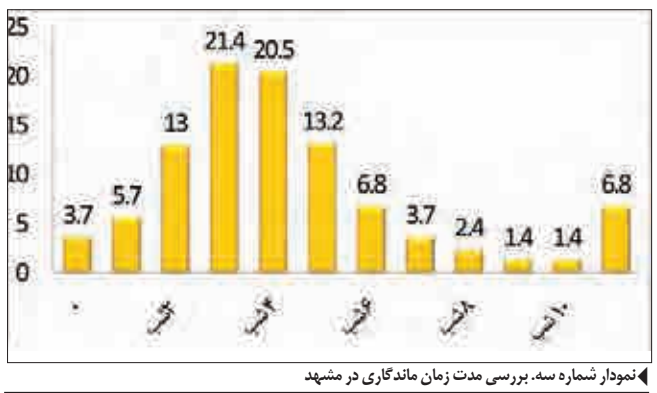

نمودار شماره سه. بررسی مدت زمان ماندگاری در مشهد

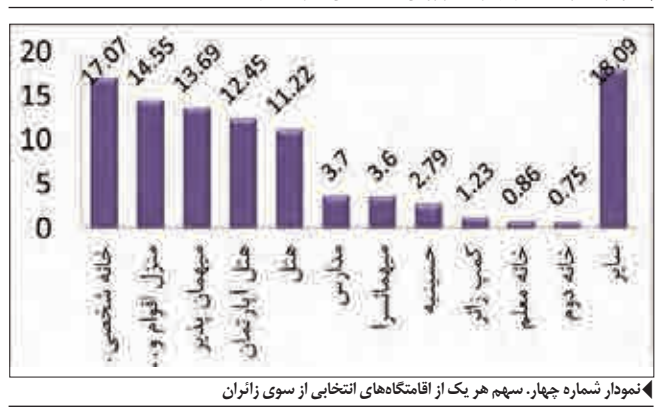

نمودار شماره چهار. سهم هر یک از اقامتگاه‌های انتخابی از سوی زائران

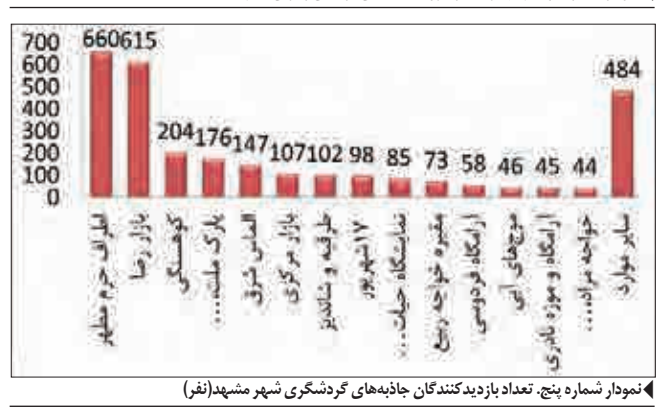

نمودار شماره پنج. تعداد بازدیدکنندگان جاذبه‌های گردشگری شهر مشهد(نفر)

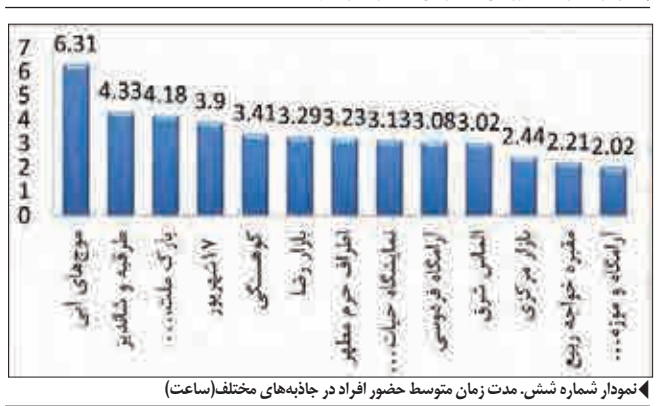

نمودار شماره شش. مدت زمان متوسط حضور افراد در جاذبه‌های مختلف(ساعت)

نمودار شماره هفت. سهم سطوح مختلف درآمدی خانوار در میان زائران پاسخ دهنده(درصد)

نمودار شماره هشت. سهم علایق و ترجیحات مختلف در میان زائران(درصد)

نمودار شماره نه. انواع اجناس خریداری شده به وسیله افراد(نفر)

تاریخ

ذکر احوال حاکمان و استانداران خراسان در دوره قاجاریه – بخش۲۹

هادی پژوهش

غلامحسین غفاری پسر میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله و برادرزاده فرخ‌خان امین‌الدوله کاشی و از درباریان ناصرالدین‌شاه، مظفرالدین‌شاه، محمدعلی‌شاه و احمدشاه قاجار بوده و زمان سلطنت رضاشاه و محمدرضا پهلوی را نیز درک نموده است. در سال ۱۲۷۶ ه.ق متولد و در سال ۱۳۶۶ ه.ق (۸ فروردین ۱۳۲۶ خورشیدی) در سن ۹۰ سالگی در تهران درگذشت و در مقبره مخصوص خانوادگی در قم به خاک سپرده شد. در آغاز کار که پدر و برادرش به تناوب امین خلوت بودند او هم در دربار ناصرالدین‌شاه از پیش‌خدمتان و جزء عمله خلوت بود. ورود این خانواده در دربار و ترقی آنان از زمان سلطنت فتحعلی‌شاه قاجار آغاز می‌شود و بیشتر به واسطه وجود فرخ‌خان امین‌الدوله عموی غلامحسین غفاری صورت گرفته و پیش از او چندان عنوانی نداشته‌اند.

در سال ۱۲۹۹ ه.ق. پس از میرزا محمدخان امین خلوت برادرش ملقب به اقبال‌الدوله سمت‌های دیگری را اختیار کرد. غلامحسین خان جای برادر را اشغال کرده و در شوال همین سال ملقب به امین خلوت و در سال ۱۳۰۱ ه.ق تفنگدار باشی و در سال ۱۳۰۷ ه.ق علاوه بر داشتن سمت ریاست تفنگداری خاصه و منشی حضوری به جای اقبال‌الدوله برادرش به ریاست عمله خلوت شاه نیز منصوب شد و در سال ۱۳۰۹ ه.ق ملقب به وزیر مخصوص گردید. در سال ۱۳۱۴ ه.ق در سلطنت مظفرالدین‌شاه مدت کمی وزیر دربار شد و از سال ۱۳۱۷ تا ۱۳۲۰ ه.ق وزیر دادگستری بود و بعد میرزاعبدالوهاب‌خان نظام‌الملک به جای او وزیر عدلیه شد و در اوایل مشروطیت (۱۳۲۵ ه.ق) در زمان سلطنت محمدعلی‌شاه ملقب به صاحب اختیار[1] گردید. در سال ۱۳۲۵ ه.ق مردم شیراز از پذیرش احمدخان علاءالدوله به جای حسین‌قلی‌خان مافی نظام‌السلطنه که برای بار دوم به استانداری فارس تعیین شد سرباز زدند و به شدت مخالفت نمودند. حکومت او سرنگرفت و عوض وی صاحب اختیار به سمت ایالت فارس تعیین و فرستاده شد.

■ **وزیر شدن صاحب اختیار**

حکومت صاحب اختیار بیش از سه ماه طول نکشید که دولت او را معزول و به جایش مسعود میرزا ظل‌السلطان به استانداری فارس منصوب گردید. صاحب اختیار در دوره مشروطیت دو بار والی فارس ـ یک بار والی کرمان و یک بار نیز والی خراسان شده است و مدتی هم از سال ۱۳۲۴ تا ۱۳۲۵ ه.ق. حاکم تهران بود. در سفر آخر مظفرالدین‌شاه به اروپا که محمدعلی‌میرزا، ولیعهد در تهران به عنوان نایب‌السلطنه تعیین شده بود صاحب اختیار بسیار ترقی کرد و تقریباً اول شخص دربار شد. با میرزا حسن مستوفی (مستوفی‌الممالک) بسیار نزدیک و رفیق بود و در دو کابینه او در سال‌های ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ ه.ق وزیر جنگ بود و یک بار هم رئیس دفتر مخصوص احمد شاه گردید. صاحب اختیار مردی نیک نفس و نظربلند بود و هر چه از هر جا درمی‌آورد، خرج می‌کرد و هر چه هم درآورده بود و به ارث از این و آن به او رسید در زمان حیاتش خرج خود کرد و چندان چیزی از خود باقی نگذاشت. در دوران استانداری غفاری واقعه خاصی در خراسان به وقوع نپیوست و در گزارشات، موضوعی سیاسی و یا اجتماعی در خور توجه قید نشده است.

۱- لقب صاحب اختیاری از القابی است که از زمان سلطنت نادرشاه به بعد به بعضی اشخاص داده شد. اولین کسی که در زمان سلطنت نادرشاه ملقب به این لقب گردید میرزامحمدحسین شریفی، متولی آستانه شاهچراغ شیراز بود. نادرشاه که در سال ۱۱۶۰ هق از اصفهان وارد کرمان شد تمام عمال - ضباط و کلانتران فارس- را به نزد خود خواست و بعد از ورود به کرمان اکثر آنان را کور کرد و یا کشت و در همین سال میرزامحمدحسین را ابتدا کلانتر و سپس او را حاکم فارس و ملقب به صاحب اختیار نمود و به او اختیار داد که در موارد لزوم می‌تواند تا پنجاه نفر را گردن بزند و برای گوش بریدن، کور کردن و دست بریدن حدی معین ننمود و این بود معنی لقب صاحب اختیار. ! در زمان قاجاریه چند نفری از قبیل حسین‌خان آجودان‌باشی، نظام‌الدوله مراغه‌ای، نصرالله خان قاجار دولو سرکشیکچی، سلیمان‌خان افشار و... به این لقب ملقب بودند؛ اما بدون اختیارات لکن تمام حکام در زمان افشاریه، زندیه و قاجاریه برای خود این اختیار و اجازه را قائل بودند و هر چه می‌خواستند، می‌کردند.

خراسان ساسانی

رضا سلیمان نوری*

نوشتار قبلی این ستون کمی از مسیر ترسیمی اولیه منحرف شد. آن هم بدان دلیل که برخی دوستان حاضر در فضای مجازی که این مطالب را برای نقد در اختیارشان می‌گذارم خواستار آن شدند تا من به گذشته پیش از «پرثوه» منطقه‌ای که اکنون خراسان بزرگ نامیده می‌شود، اشاره کنم که من نیز چنین کردم. نوشتاری که حاصلش اثبات خراسانی بودن نخستین ایرانیان است، زیرا نخستین آثار حیات انسانی به دست آمده در فلات پهناور ایران مربوط به منطقه حاشیه کشفرود در نزدیکی مشهد است. ابزار کشف شده در این محدوده عمری حدود هشتصد هزار ساله دارد.

اما اگر از این معنا درگذریم و به سیر طبیعی این نوشتار بپردازیم به اینجا رسیدیم که خراسان در قدیم «پرثوه» یا « نیسایه» نام داشته است. این قدیم البته به معنای عصر حاکمیت هخامنشیان و اشکانیان بر ایران زمین است و خراسان آن روزگار نیز محدوده‌ای بسیار گسترده‌تر از خراسان امروز را شامل می‌شده است. به نحوی که در پاره‌ای از زمان‌ها مرز آن هرات بوده و در برخی زمان دگر یعنی عصر حاکمیت پارت‌ها بر ایران آن سرزمین را هم شامل می‌شده است. اما خراسان عهد ساسانی حکایتی دیگر دارد.

شواهد تاریخی بیانگر آن است که سرزمین خراسان در این دوران نیز همچون اغلب زمان‌های تاریخی، دارای مرز ثابت جغرافیایی نبوده و تحت تاثیر عوامل مختلف، محدوده‌اش کاهش یا گسترش یافته‌است.با این وجود به طور سنتی سرزمین‌های شرق کویر نمک را خراسان خوانده‌اند لیکن حدود شرقی آن با توجه به جنگ‌های متعدد انجام شده در این دوران با قبایل مهاجم شرقی دستخوش تغییر بسیار بوده‌است. در مورد حدود و موقعیت خراسان در عهد ساسانیان، کریستن‌سن بر طبق برداشت‌های خود از کاوش‌های هرتسفلد چنین می‌نویسد:«دروازه‌های کاسپین نزدیک ری، کوه‌های البرز، گوشه جنوب شرقی بحر خزر، دره اترک. خطی که از صحرای تجن گذشته و در زیر قرقی به جیحون می‌رسد موافق مسکوکات سکایی ساسانی که به دست آمده این خط سرحدی از قلل سلسله جبال حصار گذشته و به پامیر می‌رسد و از آنجا به سمت جنوب مایل گشته و به امتداد قطعه‌ای از جیحون که بدخشان را در میان گرفته سیر کرده به قطعه هندوکش می‌رسیده‌است. از آن نقطه سرحدی به سمت مغرب برگشته و در امتداد سلسله هندوکش و ملحقات آن به جنوب هرات رسیده و در ناحیه جنوب ترشیز و خاف و قهستان (کوهستان) را قطع کرده، باز به دروازه‌های کاسپین می‌پیوسته‌است».

■ خراسان در زمان ساسانیان

خراسان در زمان ساسانیان یکی از چهار ولایت بزرگ قلمروی آنان بود که اسپهبدی از مرو بر آن حکومت می‌کرد. مرو دورترین دژ حکومت ساسانی بود، اما سپاهیان ساسانی در هنگام پیشروی نظامی از آن فراتر می‌رفتند. بر اساس آنچه طبری در تاریخ خود نوشته است: « اردشیر بابکان تا گرگان، خوارزم و تخارستان لشکرکشی کرد. بسیاری از شاهزادگان محلی آن منطقه باج‌گزار ساسانیان بودند که بعدها به هنگام از بین رفتن حکومت گسترده ساسانی براثر فتوحات مسلمانان، به درجات مختلفی از خودمختاری دست یافتند.»

ساسانی در دوران اوج حکومت خود خراسان را نیز همچون کل ایران به چهار قسمت یا ربع تقسیم کرده و برای هر کدام مرزبانی تعیین کرده بودند. نیشابور، مرو، هرات و بلخ مراکز این چهار بخش یا کرسی فرمانداری خراسان بود.

یاقوت حموی جغرافیدان بزرگ ایرانی در کتاب «مراصداطلاع» بر پایه برخی از پژوهش‌های خویش درباره خراسان این عهد می‌نویسد:«خراسان سرزمین وسیع است که یک طرف آن از جوین و بیهق به عراق می‌رسد و طرف دیگرش از طغارستان (طخارستان) و غزنه و سبحستان (سیستان) به هند منتهی می‌گردد. از شهرهای آن نیشابور و هرات و مرو که قسمتی از بلخ است و طالقان و نساء و ابیورد و سرخس می‌باشد. جیحون و خوارزم را هم بعضی تابع آن شمرده‌اند و گفته شده خراسان دارای چهار کرسی بوده:کرسی اول: ایرانشهر که عبارت باشد از نیشابور، قهستان و طبین و حوادث و پوشنج (از نواحی هرات) و بادغیس (از توابع هرات که در قدیم شهری بزرگ و با صفا بوده‌است) و طوس که به طابران تصریح شده.

کرسی دوم: مرو شاه جهان و سرخس و نساء و ابیورد و مرو رود و طالقان و خوارزم.

کرسی سوم: طرف غربی رود جیحون و جرجان و خوارزم و طخارستان علیا و اندرانه (شهری نزدیک هندوکش) و ساسان و بغلدن (شهری از نواحی بلخ) و والج (نام شهری در طخارستان)

کرسی چهارم: ماوراءالنهر، بخارا و شاش (چاچ) (که در آنجا کمان‌های خوب می‌ساختند) و سغد (نزدیک سمرقند که آن را به سبب خوشی آب و هوا از بهشت‌های چهارگانه به شمار آورده‌اند و بین جیحون و سمرقند).

و البته در کتاب‌های دایره‌المعارف اسلامی از خراسان عهد ساسانی این چنین نقل شده است: «خراسان در عهد ساسانی جزیی از ایرن شهر به شمار می‌رفته که تحت فرمان اسپهبدی ملقب به (پادوسپان) و چهار مرزبان اداره می‌شده است. مرزبانان مزبور هر یک در بخشی از خراسان بوده است، فرمانروائی داشته‌اند به این شرح: ۱- مرو شاهجان ۲- بلخ و طخارستان ۳- هرات و بوشنج و بادغیس و سجستان (سیستان) ۴- ماوراء النهر.»

سرانجام اینکه حاکم خراسان در عهد ساسانی پس از پادشاه قرار داشت و دارای بالاترین درجه سیاسی بود و اغلب شاهزادگانی که احتمال می‌رفت روزی بر اریکه سلطنت بنشینند، مجبور بودند با فرمانفرمایی در این ایالات، خود را برای سمت پادشاهی مهیا و آماده کنند. این امر بر اساس اسناد موجود حداقل برای شاهپور اول، هرمز اول ، بهرام اول و بهرام دوم رعایت شده و آنان پیش از جلوس بر تخت شاهی مدتی، فرمانروای خراسان بوده‌اند. آنچه در بالا مرور کردید نمایی کلی از خراسان در عهد فرمانروایی شاهان ساسانی بود. نمایی که بی‌شک می‌توان و در صورت فراهم بودن شرایط بسیار بیشتر از این آن را بسط داد تا جایگاه خراسان در این دوران بهتر ترسیم شود. امری که تلاش می‌کنم در نوشتار بعد بدان بپردازم.

*کارشناس ارشد ایرانشناسی و خراسان پژوه

www.DONYA-E-EQTESAD.com ● Mashhad@ donya-e-eqtesad.com

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
مدیر هنری:محمد عسگری
نشانی:خیابان مطهری، حد فاصل خیابان های سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
کد پستی: ۹۷۵۱۱-۱۵۸۶۶

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
دوشنبه ۱۸ خرداد ماه ۱۳۹۴/ ۲۰ شعبان ۱۴۳۶/ ۸ ژوئن ۲۰۱۵/ شماره ۳۵۰۰

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
دبیر هنری: حامد همایونی
نشانی:مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره ۱۳
تلفن:۳۷۶۲۴۲۷۶، ۱۶-۳۷۲۳۷۵۱۴ نمابر: ۳۷۲۳۷۶۳۰-۰۵۱
آگهی ها: ۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
www.EastEconomy.ir - mashhad@den.ir
ارسال نظرات:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

مشارزاده: جای تعجب دارد که حداقل شش مدیرکل استان زیر مصوبه ای را امضا کنند اما بعد از چند ماه از اجرای آن سرباز زنند

گلایه صاحبان صنایع محور غرب مشهد؛

بلاتکلیفی محور غرب

دنیای اقتصاد، گروه صنعت- از میدان قائم(عج) مشهد که وارد جاده آسیایی شوید، به مرور و در دوطرف مسیر تابلوهایی با نام های صنعتی که بر سردر کارگاه ها و کارخانه ها نصب شده است، توجه شما را به خود جلب می کند. اینجا محور غرب است که تا پشت دیوارهای شهرک صنعتی توس در ۱۵ کیلومتری جاده مشهد- چناران در طول ۶۰ سال گذشته امتداد یافته است.

وقتی در سالیان دور مقامات محلی کارگاه های صنعتی را به این مکان منتقل کرده بودند هرگز گمان نمی کردند که روزی مرزی بین شهر و این منطقه وجود نداشته باشد. امروز اما گسترش فزاینده شهر، این محور و واحدهای صنعتی آن را در انبوه ساختمان های مسکونی پنهان کرده و حالا نگرانی هایی را برای مسئولان ایجاد کرده است.

دغدغه هایی از جنس محیط زیست، ترافیک، آلودگی صوتی و آلودگی آب و هوا و... که به گفته صاحبان این صنایع بعضی وقت ها می شود با صرف مبالغی به عنوان جریمه بعضی از این نگرانی ها را برطرف کرد. اما در سال های اخیر و با پیشروی شهر، ارزش این لکه بزرگ صنعتی از آنچه در گذشته پیش بینی می شده، بالاتر رفته و حالا نگرفتن کاربری صنعتی در سال های دور برای دست اندرکاران صنایع شاغل در این محور که همزمان با شرایط اقتصادی کشور و دیگر مشکلات گریبان گیر صنعت هم دست و پنجه نرم می کنند، دردسرساز شده است.

البته تلاش های بی وقفه یک دهه گذشته مدیران این واحدها برای کسب پروانه کاربری صنعتی بالاخره در بهار۹۲ به سرانجام رسیده و در اقدامی نادر -که اهمیت این محور را می رساند- هیات وزیران درباره حل مشکل یک منطقه صنعتی مصوبه ای را از تصویب می گذارند تا به صورت ویژه نسبت به تثبیت کاربری صنعتی واحدهای فعال در این منطقه رسیدگی شود. اما در ادامه و با گذشت زمان این مصوبه تا امروز اجرایی نشده است و این واحدهای صنعتی را برای انجام امور روزمره کاری با مشکل عدم مجوز روبرو کرده است.

در ادامه شرح ماجرا را از زبان چند تن از فعالان صنایع محور غرب می خوانیم.

■ شروع داستان

علیرضا اکرمی مدیرعامل شرکت بنیان بتن است و واحدش از سال ۱۳۵۱ در محور غرب مستقر بوده است.

او می گوید: در شش دهه گذشته صنایعی که تازه می خواستند به وجود بیایند و یا صنایع حاشیه ای مشهد به تبع راهنمایی هایی که از طرف سازمان های ذیربط از جمله سازمان صنایع می شده در حوزه جاده قدیم قوچان واحد صنعتی ایجاد کردند.خودبه خود اینجا تبدیل به یک شهرک صنعتی طولی شده است. شهرکی که در سال هایی شکل گرفته که در مشهد شهرک صنعتی دیگری نبوده است.

اکرمی‌ادامه‌می‌دهد:شهرک‌های‌صنعتی‌وقوانین‌اش مربوط به سه دهه گذشته است. ولی با کمال تاسف امروز می بینیم که اینقدر صنعت مهجور واقع شده که در طرح جامع مشهد حدود ۲۸۰۰ واحد صنعتی موجود در این محور دیده نمی شوند. تلاش هایی هم که دوستان ما در دو دهه اخیر انجام دادند ناشی از این است که شهرداری و سازمان مسکن و شهرسازی بخصوص در پنج ، شش سال اخیر حتی حرکات ایذایی داشتند. ازجمله پاسخگو نبودن به کلیه استعلاماتی که صنعت گران برای بانکها و انشعابات گاز و برق لازم داشتند و حتی فراتر از این تهدید به پلمپ و بستن راه ورودی و خروجی واحدهای صنعتی.

اکرمی:با کمال تاسف امروز می بینیم که اینقدر صنعت مهجور واقع شده است که در طرح جامع مشهد حدود ۲۸۰۰ واحد صنعتی موجود در این محور دیده نمی شوند

مدیرعامل شرکت بنیان بتن می افزاید: این باعث شده که تشکلی به نام صنایع موجود در محور غرب تشکیل شود. در سه، چهار سال اخیر فعالیت زیادی انجام شده تا بتوانند جلوی حرکات ایذایی مسکن و شهرسازی را بگیرند و بتوانند به همان کاربری واقعی یعنی کاربری صنعتی برسند. به تبع این فعالیت ها در سال ۹۲ هیات وزیران مصوبه ای دارد که کاربری صنعتی این واحد ها را تثبیت کرده است و نه تنها ادامه فعالیت که توسعه آنها اگر مخالف مسائل زیست محیطی نباشد، اشکالی ندارد.

اکرمی ادامه می دهد: بعد از آن، مصوبه دیگری را هیات راهبردی استانداری خراسان داشته که آن هم تقریبا جزئیات موضوع را به طور کامل بررسی کرده و محور اصلی اش همان تثبیت و تائید کاربری صنعتی است اما متاسفانه علی رغم تائید بالاترین مرجع اجرایی کشور یعنی هیات وزیران هیچکدام از سازمان های ذیربط به خصوص مسکن و شهرسازی و شهرداری زیر بار این موضوع نرفتند و هنوز هم همان حرکات ایذایی وجود دارد و تلاش خیلی زیادی کردند تا طرح های جامع را به هر ترتیبی بدون وجود یکی از این واحدها به تصویب برسانند و با کمال تاسف این مساله هم تحقق پیدا کرد. وی می افزاید: ما ۴۲ واحد اولیه را در قالب یک صورت جلسه اولیه به استانداری دادیم که در کمیسیون ماده پنج به تصویب برسد و آن مصوبه هیات وزیران در قالب مصوبه کمیسیون ماده پنج به واحدها ابلاغ شود که دیگر شهرداری ها و مسکن و شهرسازی مزاحمتی نداشته باشند.

اکرمی در پایان می گوید:۴۲ واحد مورد بررسی قرار گرفتند. ۴۱ واحد دقیقا مطابق مصوبه هیات وزیران بدون هیچ آلودگی محیط زیستی و خطری برای آب های زیر زمینی مورد تائید قرار گرفت و همه سازمان های ذیربط اعم از آب و فاضلاب و سازمان جهادکشاورزی و منابع طبیعی و محیط زیست موضوع را تصویب کردند اما تاکنون جلسه نهایی کمیسیون ماده پنج برای تثبیت کاربری تشکیل نشده است، علی رغم اینکه آقای استاندار در ماه رمضان گذشته به معاون فنی و عمرانی وقت دستور موکد دادند که تا عید فطر قطعی شود و این ۴۲ واحد به نتیجه برسند اما هنوز این کار انجام نشده است و امیدواریم تا عید فطر امسال به نتیجه برسد.

■ محور غرب گاو شیرده نیست

دبیر تشکل غیردولتی صنایع محور غرب در تشریح بلاتکلیفی واحدهای صنعتی این محور می‌گوید:۲۸۰۰ واحد صنعتی عموما ۳۰ سال و بعضا بیش از ۵۰ سال قبل در این محور شروع به فعالیت کردند. در زمان استقرار، این ها صنایعی بودند که در داخل شهر آلایندگی داشتند و دولت آن ها را جمع کرده و خواسته تا از شهر خارج شوند و این محل را برای استقرارشان تعیین کرده‌اند.

امیر شهلا ادامه می دهد: اداره کشاورزی اعلام کرده که این اراضی لم یزرع است و قابلیت کشاورزی ندارد. از اداره صنایع وقت مجوز تاسیس و پروانه بهره برداری گرفتند و شروع به کار کردند. چون خارج از حریم شهر بوده، تاسیسات آب، برق، گاز، مخابرات و تامین امنیت آن منطقه را از جیب خودشان در زمینی که دولت به آنها پیشنهاد داده است، پرداختند و تاسیس کردند. وی می افزاید: صنایع محور غرب که زیر زمین هایشان چرخ نگذاشته و آن را به محدوده شهر وارد نکرده اند! شهر به سوی محور غرب پیش روی کرده است و الان می گویند این صنایع در محدوده شهر قرار دارند. حالا دوستان می گویند چون شما در محدوده قرار گرفته اید، جمع کنید و بروید و یا برای تغییر کاربری پول کلانی به شهرداری بپردازید. سوال اینجاست که طرح جامع به صورت انتزاعی نوشته می شود یا باید با حفظ وضعیت موجود نگاشته شود.

دبیر تشکل غیردولتی صنایع محور غرب می گوید: نمی توان یک لکه بزرگ چند ده کیلومتری را در محدوده شهر مشهد نادیده گرفت و گفت کل کاربری این منطقه یا مسکونی، یا سیاحتی و تفریحی و فضای سبز است. باید به وضعیت موجود توجه و بر اساس آن جانمایی شهری انجام شود. احساس من این است که محور غرب مشهد برای آقایان یک گاو شیری است. یعنی هر زمان که در تامین منابع مالی به مشکل می خورند یاد محور غرب می افتند.

شهلا ادامه می دهد: دست این صنعت گر را باید بوسید که با این همه ناملایمت در تامین مواد اولیه، سرمایه در گردش، بازار فروش، نیروی انسانی، ماشین آلات و فناوری وتجهیزات بدون کوچکترین انتظاری از دولت کارش را انجام می دهد و تنها خواسته اش تبدیل کاربری زمینش به صنعتی است اما آقایان چون به چشم یک منبع و گاو شیری به این محور نگاه می کنند حاضر نیستند این کار انجام دهند.

دبیر تشکل غیردولتی صنایع محور غرب می افزاید: ما مصوبه هیات دولت داریم، مصوبه شورای راهبردی استانداری را داریم و خیلی راحت دوستان ما می توانند به دیوان عدالت اداری مراجعه کنند و بگویند دستگاهی در استان مصوبه هیات دولت را اجرا نمی کند. یعنی واقعا باید به سمت برخوردهای قانونی و قضایی پیش رفت؟آیا خودمان در استانی که همه دم از حمایت از تولید و صنعت و اقتصاد مقاومتی می زنند، نمی توانیم مشکل مان را حل کنیم وباید به سراغ مراجع قضایی برویم؟

شهلا با تشکر از زحمات استاندار و رئیس سازمان صنعت و معدن خراسان رضوی در راستای حل مشکل این واحد های صنعتی ادامه می دهد: ما جوابگوی هرگونه آلودگی هستیم و اگر واحدی آلودگی تولید می کند خودمان آن را پلمپ می کنیم. ولی یک بام و دو هوا نمی شود. چطور است که اگر ما ۶۵۰۰ میلیارد تومان تامین اعتبار برای شهرداری مشهد ایجاد کنیم ، کل آلودگی صوتی، هوایی و آبی ما حل می شود اما چون الان پولی به شهرداری نمی دهیم تمام آلودگی ها را داریم. وی در ادامه می گوید: جدای از آن اگر این منطقه کاربری مسکونی پیدا کند. مثل پروژه نواب تهران، این ها آلودگی های زیست محیطی ایجاد نمی کنند؟ ترافیک ایجاد نمی کنند؟ یعنی واقعا خود دوستان نمی دانند دنبال چه هستند. ما تمام حرفمان این است که مصوبه هیات دولت، مصوبه کمیته راهبردی استانداری و کمیسیون قضایی حمایت از صنعت دادگستری خراسان رضوی وجود دارد و الان یک نفر باید پاسخ عدم تعیین تکلیف ما در کمیسیون ماده پنج را بدهد. این موضوع در استان حل می شود یا نیاز است که ما از استان خارج شویم؟

دبیر تشکل غیردولتی صنایع محور غرب در پایان با اشاره به واحدهایی چون آدنیس، لعاب توس، رادفرمان، آرلوکس، لوله و پروفیل توس خراسان که در همین محور مشغول کار بوده اند و در این سال ها تعطیل کرده اند، می‌گوید: چنین تهدیدی این محور را به مرحله آژیر رسانده است و فعالان حوزه صنعت غرب نمی توانند ادامه بدهند. در حالیکه این واحدها شسته رفته ترین واحدهای صنایع هستند، نه دیون معوق بانکی، نه پرونده کارگری و نه مشکلی با اداره دارایی دارند.

■ جوانی ام را در صنعت گذراندم

احمد اتوت ، مدیر واحد صنعتی لعاب توس که در این صنعت سابقه ۳۵ ساله دارد، هم یکی از پیشکسوتانی است که صریح و بی پروا از مسئولان انتقاد می کند و باورش نمی شود که جوانی اش را در این راه گذاشته و حالا عده ای باعث تعطیلی یکی از دو واحد او شده اند.

«زمانی که آمدم اینجا زمین را یک میلیون تومان خریدم و سالن ساختم. من جوانی ام را پای این کار گذاشتم. از خانه با دبه آب می بردیم یا از جوی آب استفاده می کردیم. فرزندم را بزرگ کردم تا تحصیلات عالیه بگذراند و کارم را ادامه دهد و این صنعت را بچرخاند، اما با این وضع دنبال کار دیگری رفته است.»

اتوت در پاسخ به این سوال که چرا تاکنون به فکر دریافت کاربری‌صنعتی‌نبوده‌اید، می گوید: من سال‌ها پیش از شهرداری مجوز گرفته بودم اما حالا می گویند که پایان کار نمی دهیم. ما داخل شهر بودیم بعد به اینجا منتقلمان کردند، من سال ۵۲ که از سربازی آمدم کارگاهی در شهر داشتم اما خودشان مرا تشویق کردند که بروم آنجا، حالا هم بعد از ۳۵ سال زحمت کشی وضع مان این است.

دبیر تشکل صنایع محور غرب: نمی توان یک لکه بزرگ چند ده کیلومتری را در محدوده شهر مشهد نادید گرفت و گفت کل کاربری این منطقه یا مسکونی، یا سیاحتی و تفریحی و فضای سبز است

■ صنایع حساس کشور؛ در خطر نابودی

حسن مشارزاده، مدیرعامل شرکت رب خرم که واحدش از سال ۱۳۴۸ در این منطقه فعال بوده از دیگر معترضان است.

دبیر پیشین تشکل غیردولتی صنایع محور غرب می گوید: قسمت زیادی از صنایع حساس کشور در این منطقه مشغول به کار هستند و بالغ بر ۹۰ درصد آنها در همین محور غرب فعالیت می کنند و تعطیلی آنها امنیت صنایع را به خطر می اندازد.

مشارزاده ادامه می دهد: افرادی که عضو کمیسیون ماده پنج استانداری هستند در پنج جلسه تثبیت کاربری صنعتی این ۴۲ واحد را تصویب کردند. تک تک این واحدها بررسی شدند، عکس های ماهواره ای بررسی شد، از سال ۸۳، ۸۹ و ۹۲ عکس ها با هم مقایسه شد و پس از آن افرادی که در کمیسیون ماده پنج نشسته بودند این مصوبه را تائید کردند.

وی می افزاید: اما جای تعجب دارد که حداقل شش مدیرکل استان زیر مصوبه ای را امضا کنند اما بعد از چند ماه از اجرای آن سرباز زنند.اما در این میان باید از حمایت های اداره صنایع که کمک حال ما بودند، تشکر کنیم.

مشارزاده در ادامه می گوید: سوال من این است اگر این واحدها به مکان دیگری مثل چناران، قوچان یا کلات منتقل شوند، شهرداری به این فکر نکرده است که مالیات ۲،۸ درصدی فروش هر کدام از تولیدات این صنایع به شهرداری آن شهرستان ها منتقل می شود.

نکته دردآور این است که تمام این مشکلات با پول حل می شود. یعنی اگر استقرار صنایع محور غرب مشکلی دارد ، با پرداخت پول سنگینی به شهرداری مشکل محیط زیست ، ترافیک و آب حل می شود. او در پایان یادآور می شود: شهرک صنعتی توس از خیلی از واحد های ما به شهر نزدیک تر است و شهر به پشت دیوارهای این شهرک رسیده است. با شهرک صنعتی توس می خواهند چه کار کنند، همان کار را با واحد های محور غرب انجام دهند.

اخبار کوتاه

■ فعالیت ۱۴ هزار نفر در صنعت قطعه‌سازی خودروی خراسان رضوی

تسنیم- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: در حال حاضر ۱۴ هزار نفر در صنعت قطعه‌سازی خودروی استان فعال هستند.

راضیه علیرضایی با بیان اینکه صنعت خودروسازی به دلیل ماهیت ویژه خود با شمار زیادی از صنایع فلزی، ریخته‌گری، ماشین‌سازی و ... در ارتباط است و ارزش افزوده مناسب ایجاد می‌کند، اظهار کرد: خراسان رضوی در حال حاضر با داشتن ۳۵۰ واحد قطعه‌سازی حدود ۱۸ درصد ظرفیت قطعه‌سازی کشور را در اختیار دارد.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ادامه داد: صنعت ساخت قطعات و مجموعه های خودرو در حال حاضر در مقایسه با دیگر صنایع فعال در استان از نظر تعداد ۶،۱ درصد واحدهای تولیدی، از نظر سرمایه‌گذاری ۷،۵ درصد و از نظر اشتغال ۷،۶درصد شاغلان بخش صنعت استان را به خود اختصاص داده است.

علیرضایی با اشاره به جایگاه برتر استان در تولید قطعات خودرو، گفت: خراسان رضوی در حال حاضر حدود ۱۳،۵ درصد قطعات خودرو را برای شرکت سایپکو تأمین می‌کند.

■ انتخابات خانه صنعت و معدن خراسان رضوی شهریور برگزار می‌شود

ایسنا- انتخابات هیأت مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت استان با حضور هیات مدیره ۲۸ انجمن تخصصی در شهریور ماه سال جاری برگزار می‌شود.

فیروز ابراهیمی، دبیر خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی درخصوص رأی‌دهندگان این انتخابات اظهار کرد: صاحبان رأی در مجمع عمومی خانه صنعت، معدن و تجارت هیأت مدیره ۲۸ انجمن تخصصی استان هستند که با حضور در مجمع عمومی به کاندیداهای این انتخابات رأی می‌دهند. وی تصریح کرد: تنها راه ورود به هیأت مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت حضور افراد در هیأت مدیره انجمن‌های همگن است و هر صنعتگری ابتدا باید در انجمن خویش سازماندهی شود و سپس با حضور در هیأت مدیره تخصصی، کاندیدای انتخاب شود.

■ «فرزین جیرانی» مسئول انجمن موسیقی خراسان رضوی شد

دنیای اقتصاد- فرزین جیرانی، مدیرعامل کانون هنرمندان خراسان رضوی با حفظ سمت به عنوان مسئول انجمن موسیقی استان انتخاب شد. با پذیرش این مسئولیت جدید، علاوه بر مدیریت کانون هنرمندان، یکی از کرسی‌های هیأت مدیره این کانون در اختیار جیرانی قرار می‌گیرد. پیش از این حسین انفرادی عهده‌دار مسئولیت انجمن موسیقی استان بود.

شایان ذکر است فرزین جیرانی برادر فریدون جیرانی، کارگردان مشهور سینماست.

■ عملیات اجرایی خط ۳ قطار شهری مشهد آغاز شد

تسنیم- عملیات اجرایی خط ۳ قطار شهری مشهد با حضور وزیر کشور آغاز شد.

عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیر کشور در این مراسم با بیان اینکه دولت حمل و نقل درون‌شهری و برون‌شهری را به عنوان محوری‌ترین فعالیت خود مدنظر قرار داده است، گفت: پروژه‌های زیادی در حوزه ریلی و قطار شهری در کشور در حال اجراست. وی ادامه داد: ۲۰ خط فعال ریلی که حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان هزینه داشته و به طول ۳۹۵ کیلومتر است، در دست احداث است؛ تاکنون ۱۰ هزار میلیارد تومان آن تامین و بقیه نیز به زودی تامین می‌شود.

خط ۳ قطار شهری مشهد مسیر شهرک ابوذر تا الهیه را با طول حدود ۲۸،۵ کیلومتر پوشش می‌دهد.

■ طرح بانکداری اسلامی به سرانجام می‌رسد

ایرنا- عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: طرح بانکداری اسلامی یا بانکداری بدون ربا در مجلس نهم به سرانجام می‌رسد.

حجت‌الاسلام محمد رجایی با بیان این مطلب افزود: مهم‌ترین بخش طرح مربوط به تغییر بانک‌ها و ایجاد نهادهای لازم پیش‌بینی شده در قانون به منظور ساماندهی فعالیت صحیح بانک است که این تغییر ساختار بین دو تا سه سال زمان می‌برد. وی تأکید کرد: اجرای اصلاحات ساختار بانکی به‌طور کامل منوط به تغییر ساختارهای پیش‌بینی شده در این طرح نخواهد بود و در عین اصلاح ساختار می‌توان به جهت‌دهی نظام بانکی به سمت نقش‌آفرینی مؤثر در حمایت از تولید داخلی پرداخت.

رجایی ادامه داد: از زمان دولت گذشته موضوع تهیه و ارائه لایحه‌ای برای اصلاح نظام بانکی مطرح بود که متأسفانه شاهد کم‌کاری در این زمینه بودیم زیرا اهتمام لازم در دولت گذشته نسبت به این وضعیت وجود نداشت.

■ صادرات سوخت از بازارچه‌های مرزی ممکن می‌شود

ایسنا- مدیرکل بازارچه‌های مرزی خراسان رضوی گفت: به منظور توسعه بازارچه‌های مرزی استان، صادرات سوخت از بازارچه مرزی دوغارون (هم‌مرز با افغانستان) و باجگیران(هم‌مرز با ترکمنستان)، ممکن می‌شود.

علی رسولیان در خصوص سایر برنامه‌های موجود برای توسعه بازارچه‌های مرزی، بیان کرد: بهبود فضا و امکانات موجود در بازارچه‌ها و امکان تخلیه و بارگیری کالاهای حجیم و سیمان از جمله دیگر برنامه‌هاست. وی با اشاره به عملکرد مثبت استان در زمینه صادرات در سال جاری، گفت: در فروردین ماه امسال شاهد افزایش ۱۴۰۰ درصدی صادرات نسبت به دوره مشابه سال قبل بودیم.

رسولیان با اشاره به اینکه آمار عملکرد بازارچه‌های مرزی هر ماهه تنظیم می‌شود، اظهار کرد: به طور کلی در این بازارچه‌ها هر ماه نسبت به ماه قبل ۲۰ الی ۳۰ درصد رشد صادرات داریم و هیچ مشکلی در فعالیت و کار آن‌ها وجود ندارد. وی ادامه داد: در فروردین ماه سال جاری حدود دو میلیون دلار صادرات کالا از این باراچه‌ها صورت گرفته که نشانگر عملکرد عالی صادرات است.